

**POLITECHNIKA
RZESZOWSKA**
im. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA

Załącznik nr 2
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza
Al. Powstańców Warszawy 12, 35-959 Rzeszów

Nazwa ocenianego kierunku studiów: bezpieczeństwo wewnętrzne

1. Poziom/y studiów: studia I i II stopnia
2. Forma/y studiów: studia stacjonarne i niestacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
nauki o bezpieczeństwie

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Bezpieczeństwo wewnętrzne studia I stopnia, stacjonarne i niestacjonarne

Symbol	Treść	Odniesienia do PRK
K_W01	Zna i rozumie istotę bezpieczeństwa oraz jego teoretyczne i praktyczne uwarunkowania w skali globalnej, regionalnej i lokalnej	P6S_WG
K_W02	Zna i rozumie istotę konfliktów i kryzysów społecznych, politycznych i międzynarodowych, ich uwarunkowania i konsekwencje, a także zasady i metody zapobiegania konfliktom i sytuacjom kryzysowym	P6S_WK P6S_WG
K_W03	Zna i rozumie elementy systemu bezpieczeństwa państwa i relacje pomiędzy nimi, historyczną ewolucję systemu bezpieczeństwa państwa, zasady organizacji i funkcjonowania systemu bezpieczeństwa państwa	P6S_WG
K_W04	Zna i rozumie uwarunkowania i zasady polityki bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, narzędzia i instrumenty kształtowania polityki bezpieczeństwa oraz ich praktyczne zastosowania	P6S_WK P6S_WG
K_W05	Zna i rozumie problemy bezpieczeństwa społeczności lokalnych i regionalnych, praktyczne aspekty kształtowania bezpiecznych przestrzeni	P6S_WG
K_W06	Zna i rozumie społeczne uwarunkowania bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i wzajemne zależności pomiędzy bezpieczeństwem społecznym i socjalnym a bezpieczeństwem państwa	P6S_WK P6S_WG
K_W07	Zna i rozumie zasady i metody zapobiegania przestępczości, a także możliwości zastosowania tej wiedzy w praktyce	P6S_WG
K_W08	Zna i rozumie metody i narzędzia pozyskiwania danych i ich przetwarzania, mające zastosowanie w zakresie kształtowania bezpieczeństwa wewnętrznego	P6S_WG
K_W09	Zna i rozumie uwarunkowania ekonomiczne oraz podstawowe normy prawne i etyczne regulujące funkcjonowanie struktur i instytucji działających w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego	P6S_WK
K_W10	Zna i rozumie zasady ochrony własności intelektualnej oraz podstawowe problemy rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P6S_WK

¹ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018 poz. 1818.

K_U01	Potrafi prawidłowo klasyfikować i interpretować zagrożenia i wyzwania bezpieczeństwa wewnętrznego w skali globalnej, państwowej, regionalnej i lokalnej	P6S_UW
K_U02	Potrafi pozyskiwać dane niezbędne do analizowania i oceny rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego z uwzględnieniem podstawowej wiedzy teoretycznej	P6S_UW
K_U03	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę problemów bezpieczeństwa wewnętrznego, dokonać ich oceny i podejmować odpowiednie decyzje	P6S_UW
K_U04	Potrafi właściwie posługiwać się normami i regułami: prawnymi, zawodowymi i moralnymi w celu rozwiązania konkretnego zadania w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego	P6S_UW
K_U05	Potrafi definiować rolę i zadania instytucji bezpieczeństwa wewnętrznego	P6S_UW P6S_UK
K_U06	Potrafi dokonać analizy i wyjaśnić przyczyny i następstwa zachowania człowieka i grup społecznych w sytuacji zagrożenia	P6S_UW P6S_UK
K_U07	Potrafi oceniać ryzyko powstawania zagrożeń bezpieczeństwa i formułować scenariusze działań zapobiegawczych	P6S_UW P6S_UK
K_U08	Potrafi rozwiązywać problemy zawodowe, gromadzić, przetwarzać i udostępniać informacje z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjnych	P6S_UW
K_U09	Potrafi analizować i stosować zasady prawne oraz procedury bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego	P6S_UW P6S_UO
K_U10	Potrafi wykonywać typowe zadania zawodowe z wykorzystaniem profesjonalnej wiedzy teoretycznej i specjalistycznej w sferze ochrony bezpieczeństwa (planowanie, prognozowanie i przewidywanie skutków działań zapobiegawczych)	P6S_UW P6S_UK
K_U11	Potrafi umiejętnie komunikować się z otoczeniem, posługując się terminologią specjalistyczną i zawodową, w celu pozyskiwania, przetwarzania i wykorzystywania informacji w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego	P6S_UK
K_U12	Potrafi brać udział w debacie, przedstawiać własne i oceniać opinie innych osób na temat problemów bezpieczeństwa wewnętrznego, dyskutować o nich	P6S_UK
K_U13	Potrafi przygotowywać podstawowe opracowania pisemne oraz ustne z zakresu bezpieczeństwa, przy wykorzystaniu dostępnych źródeł, posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_UK
K_U14	Potrafi planować i organizować pracę indywidualną, pracować w zespole, pełniąc w nim różne role i funkcje	P6S_UO
K_U15	Potrafi samodzielnie doskonalić swoją wiedzę i umiejętności, planować i realizować własne kształcenie przez całe życie	P6S_UU
K_K01	Jest gotów do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu, zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów zawodowych	P6S_KK

K_K02	Jest gotów do identyfikowania się ze społecznością lokalną i poczuwania się do odpowiedzialności za jej bezpieczeństwo, realizacji projektów społecznych na rzecz bezpieczeństwa, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P6S_KO
K_K03	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego	P6S_KR
K_K04	Jest gotów do zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny oraz dbania o dorobek i tradycje zawodu	P6S_KR

Bezpieczeństwo wewnętrzne studia II stopnia, stacjonarne i niestacjonarne

Symbol	Treść	Odniesienia do PRK
K_W01	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu istotę, uwarunkowania i zagrożenia bezpieczeństwa wewnętrznego, a także elementy i zasady funkcjonowania systemu bezpieczeństwa wewnętrznego	P7S_WG
K_W02	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu powiązania i relacje pomiędzy poszczególnymi elementami systemu bezpieczeństwa wewnętrznego oraz ich wpływ na praktykę działania w systemie bezpieczeństwa	P7S_WG
K_W03	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu procesy zachodzące w społeczeństwie, które mogą wpływać na kształtowanie się bezpieczeństwa wewnętrznego, a także możliwości zastosowania tej wiedzy w praktyce	P7S_WG
K_W04	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zachowania człowieka w sytuacjach zagrożeń bezpieczeństwa	P7S_WG
K_W05	Zna i rozumie procedury, metody i narzędzia wykorzystywane w działalności prewencyjnej, profilaktycznej i interwencyjnej w systemie bezpieczeństwa, zorientowane na zastosowanie praktyczne	P7S_WG
K_W06	Zna i rozumie szczegółowe etapy postępowania diagnostycznego i analitycznego, warunki stosowania różnych profesjonalnych narzędzi badawczych, diagnostycznych i analitycznych oraz sposoby interpretacji uzyskanych wyników, zorientowane na zastosowanie praktyczne	P7S_WG
K_W07	Zna i rozumie szczegółowe zasady konstruowania strategii bezpieczeństwa wewnętrznego oraz wszechstronne uwarunkowania i determinanty polityki bezpieczeństwa wewnętrznego	P7S_WK
K_W08	Zna i rozumie uwarunkowania ekonomiczne i prawne funkcjonowania struktur i instytucji działających w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego	P7S_WK
K_W09	Zna i rozumie społeczne i etyczne uwarunkowania funkcjonowania służb bezpieczeństwa wewnętrznego, zorientowane na zastosowanie praktyczne	P7S_WK
K_U01	Potrafi identyfikować problemy bezpieczeństwa i oceniać skutki zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego, wykorzystywać dostępne źródła informacji do przewidywania procesów i zdarzeń mających wpływ na kształtowanie się bezpieczeństwa wewnętrznego	P7S_UW
K_U02	Potrafi przeprowadzić ocenę, analizę krytyczną czynników wywołujących zagrożenia bezpieczeństwa, a także dokonać syntezy oraz twórczej interpretacji uzyskanych informacji	P7S_UW

K_U03	Potrafi właściwie prognozować podejmowanie konkretnych działań minimalizujących skutki zagrożeń bezpieczeństwa, organizować i podejmować działania w sytuacjach zagrożeń bezpieczeństwa	P7S_UW P7S_UO
K_U04	Potrafi sprawnie posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, moralnymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego, przewidywać skutki prawne i moralne tych działań	P7S_UW
K_U05	Potrafi posługiwać się zdobytą wiedzą do kierowania procesami bezpieczeństwa w różnych organizacjach, dokonać oceny ryzyka oraz następstw podejmowanych decyzji	P7S_UW
K_U06	Potrafi posługiwać się poznanymi metodami, narzędziami oraz niezbędnym wyposażeniem do rozwiązywania typowych problemów zawodowych w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego	P7S_UW
K_U07	Potrafi ocenić ryzyko oraz następstwa podejmowanych decyzji	P7S_UW
K_U08	Potrafi prowadzić działania naprawcze w sytuacji przerwania ciągłości funkcjonowania systemu bezpieczeństwa	P7S_UW
K_U09	Potrafi skutecznie komunikować się w typowych sytuacjach związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym, posługując się terminologią specjalistyczną i zawodową	P7S_UK
K_U10	Potrafi dyskutować, prezentować własne stanowisko i skutecznie negocjować w zakresie omawianych problemów	P7S_UK
K_U11	Potrafi swobodnie posługiwać się językiem obcym w życiu codziennym, jak i zawodowym	P7S_UK
K_U12	Potrafi pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, kierować małym zespołem, przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy, podejmować działania służące współpracy policyjnej i sądowej	P7S_UO
K_U13	Potrafi samodzielnie dokonywać aktualizacji swojej wiedzy, inspirować innych do podejmowania procesu uczenia się	P7S_UU
K_K01	Jest gotów do dokonywania krytycznej oceny swojej wiedzy i uwzględniania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów zawodowych	P7S_KK
K_K02	Jest gotów do uczestniczenia w przygotowaniu projektów społecznych związanych z kwestiami bezpieczeństwa wewnętrznego, uwzględniając aspekty prawne, psychologiczne i socjologiczne	P7S_KO
K_K03	Jest gotów do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu	P7S_KR
K_K04	Jest gotów do zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny, rozwijania dorobku zawodu, podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej	P7S_KR

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Beata Zatwarnicka-Madura	dr hab., prof. PRz – dziekan Wydziału Zarządzania
Justyna Stecko	dr – prodziekan ds. kształcenia
Tadeusz Olejarsz	dr hab., prof. PRz – prodziekan ds. rozwoju
Paweł Dobrzański	dr inż. – prodziekan ds. kształcenia
Marta Pomykała	dr hab., prof. PRz – koordynator kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne
Marcin Jurgilewicz	dr hab., prof. PRz – przewodniczący rady dyscypliny nauki o bezpieczeństwie
Marek Kiczek	dr inż. – kierownik praktyk studenckich
Dariusz Wyrwa	dr inż. – koordynator ds. Polskiej Ramy Kwalifikacji
Paweł Perz	dr – koordynator ds. wymiany międzynarodowej studentów w tym programu Erasmus+
Oktawia Jurgilewicz	dr – Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami (listopad 2019 – lipiec 2022)
Izabela Oleksiewicz	dr hab., prof. PRz
Waldemar Krztoń	dr
Patryk Masłowski	dr
Krzysztof Surowiec	dr
Arkadiusz Surowiec	mgr inż.

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Prezentacja uczelni	8
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	18
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	22
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	27
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	29
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	34
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	40
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	45
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	46
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	51
Część III. Załączniki	53
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	53
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	69
Spis załączników odnoszących się do tekstu Raportu samooceny – bezpieczeństwo wewnętrzne	70

Prezentacja uczelni

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza jest najstarszą i największą uczelnią techniczną na Podkarpaciu, której początki sięgają 1951 r., gdy w Rzeszowie powstała Wyższa Szkoła Inżynierska. W dniu 1 października 1974 r. na mocy rozporządzenia Rady Ministrów została powołana Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza. Obecnie kształci studentów na siedmiu wydziałach. Wszystkie wydziały Politechniki Rzeszowskiej współpracują z przedsiębiorstwami zrzeszonymi w Dolinie Lotniczej, jednym z kilku najbardziej rozpoznawalnych w Unii Europejskiej stowarzyszeń przemysłu lotniczego, obejmującego szereg firm. Branża ta od lat współpracuje z wyższymi uczelniami Podkarpacia w różnych dziedzinach, nie tylko z zakresu nauk technicznych, ale także z zakresu nauk społecznych, w tym również z zakresu nauk o bezpieczeństwie.

Po transformacji ustrojowej w 1991 r. w otoczeniu Rzeszowa zaczęło rosnąć zapotrzebowanie na wykwalifikowaną kadrę zarządzającą, dysponującą kwalifikacjami i umiejętnościami pozwalającymi na funkcjonowanie firm w globalnej gospodarce. Było to bodźcem do powołania na Politechnice Rzeszowskiej odrębnej jednostki ukierunkowanej na kształcenie specjalistyczne w zakresie nauk ekonomicznych. Wydział Zarządzania i Marketingu Politechniki Rzeszowskiej został utworzony Zarządzeniem nr 20 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 1993 r. w sprawie zmian organizacyjnych na Politechnice Rzeszowskiej (Dz. Urz. MEN nr 7, poz. 27). W 2010 r. wydział zmienił nazwę na Wydział Zarządzania. Dalsza transformacja ustrojowo-gospodarcza oraz przyspieszenie procesów globalizacyjnych zapoczątkowały zapotrzebowanie na specjalistów z zakresu stosunków międzynarodowych, zarządzania kryzysowego oraz systemów bezpieczeństwa, a to z kolei spowodowało poszerzenie oferty kształcenia na Wydziale o kierunek bezpieczeństwo wewnętrzne. Aktualna oferta dydaktyczna Wydziału stanowi odpowiedź na bieżące zapotrzebowanie zarówno biznesu, jak i administracji i podlega stałej aktualizacji. Przez cały czas równolegle rozwija się działalność naukowo-badawcza na Wydziale Zarządzania, która odpowiada istotnym kierunkom rozwoju gospodarki kraju i regionu.

W strukturze Wydziału funkcjonuje dwanaście jednostek organizacyjnych (stan na dzień 30 września 2022 r.):

- Katedra Finansów, Bankowości i Rachunkowości /ZF/
- Katedra Nauk Humanistycznych i Społecznych /ZH/
- Katedra Przedsiębiorczości, Zarządzania i Ekoinnowacyjności /ZO/
- Zakład Ekonomii /ZE/
- Zakład Informatyki w Zarządzaniu /ZC/
- Zakład Inżynierii Systemów Technicznych /ZT/
- Zakład Marketingu/ZM/
- Zakład Metod Ilościowych /ZI/
- Zakład Prawa i Administracji /ZP/
- Zakład Systemów Zarządzania i Logistyki /ZL/
- Zakład Zarządzania Projektami /ZB/
- Zakład Zarządzania Przedsiębiorstwem /ZZ/

Aktualnie działalność dydaktyczna Wydziału Zarządzania obejmuje kształcenie na pięciu kierunkach: bezpieczeństwo wewnętrzne (I i II stopień), finanse i rachunkowość (I i II stopień), logistyka (I i II stopień), zarządzanie (I i II stopień) oraz zarządzanie w sporcie (I stopień).

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kierunek bezpieczeństwo wewnętrzne jest prowadzony na Politechnice Rzeszowskiej od 2011 r. jako studia I stopnia a od 2018 r. także jako studia II stopnia. Kierunek bezpieczeństwo wewnętrzne realizowany jest przez Wydział Zarządzania. Aktualnie studia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne są realizowane na poziomie I i II stopnia, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Są to studia o profilu praktycznym. Kierunek bezpieczeństwo wewnętrzne jest przyporządkowany do dziedziny nauk społecznych, dyscypliny: nauki o bezpieczeństwie w 100%.

Studia na I stopniu trwają sześć semestrów i kończą się nadaniem tytułu zawodowego licencjata. Studenci mają do wyboru trzy ścieżki kształcenia, są to: *zarządzanie bezpieczeństwem transportu, bezpieczeństwo lokalne i zarządzanie kryzysowe, służby i formacje ochrony bezpieczeństwa*. Absolwent studiów I stopnia zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posiada umiejętność posługiwania się językiem specjalistycznym z zakresu bezpieczeństwa. Jest przygotowany do podjęcia studiów II stopnia. Zdobytą wiedzę i umiejętności umie wykorzystać w pracy zawodowej z zachowaniem zasad prawnych i etycznych. Swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje studenci uzupełniają podczas 6-miesięcznych praktyk zawodowych.

Studia na II stopniu trwają cztery semestry i kończą się nadaniem tytułu zawodowego magistra. Na II stopniu studenci mają do wyboru kolejne trzy ścieżki kształcenia, a są to: *bezpieczeństwo lotnicze, kryminologia i kryminalistyka oraz bezpieczeństwo informacyjne*. Kształcenie obejmuje również dalsze rozwijanie kompetencji językowych w zakresie języka obcego specjalistycznego. Praktyka zawodowa na studiach II stopnia jest realizowana przez 3 miesiące.

Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne wpisuje się w misję i wizję Politechniki Rzeszowskiej jako uczelni publicznej określonej w Strategii Politechniki Rzeszowskiej (załącznik 1.1) oraz odpowiada założeniom Strategii Wydziału Zarządzania (załącznik 1.2).

Zgodnie ze swoją misją Politechnika Rzeszowska jest uczelnią „prowadzącą kształcenie i badania naukowe na światowym poziomie, z uwzględnieniem potrzeb otoczenia gospodarczego i społecznego”. W wizji uczelni podkreślono konieczność zapewnienia atrakcyjnych, dopasowanych do potrzeb rynku pracy kierunków kształcenia, zapewnienie wysokiego poziomu jakości dydaktyki oraz pozostałych usług edukacyjnych, a także poszanowanie takich wartości jak wiedza, szacunek, współpraca, zrównoważony–rozwój kraju, regionu i miasta. Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne związana jest z kilkoma programami rozwojowymi przyjętymi w Strategii Politechniki Rzeszowskiej, takimi jak: rozwój kształcenia akademickiego, rozwój infrastruktury dydaktycznej, rozwój współpracy z otoczeniem. Rozwój kształcenia akademickiego obejmuje w Strategii PRz kilka celów m.in.: zapewnienie systematycznego przeglądu oraz aktualizacji oferty kształcenia akademickiego z uwzględnieniem badania oczekiwań interesariuszy i monitoringu procesów społeczno-gospodarczych, doskonalenie systemowego podejścia do monitorowania kompetencji dydaktycznych pracowników, wzmocnienie interdyscyplinarności programów. Wszystkie te cele są realizowane na kierunku kształcenia – bezpieczeństwo wewnętrzne. Rozwój infrastruktury dydaktycznej to przede wszystkim zapewnienie optymalnej bazy laboratoryjnej z perspektywy procesu kształcenia, co realizujemy od kilku lat udoskonalając laboratoria. Rozwój współpracy z otoczeniem jest istotnym aspektem w strategii i jest realizowany przede wszystkim przez systemowy monitoring otoczenia PRz i efektywną współpracę z podmiotami zewnętrznymi.

Strategia Wydziału Zarządzania jest spójna ze strategią Politechniki Rzeszowskiej. Kierując się celami strategicznymi Politechniki Rzeszowskiej przyjęto w rozwoju kształcenia: ciągłe doskonalenie sprawności dydaktyki, oferowanie kierunków kształcenia dopasowanych do oczekiwań interesariuszy (pracodawców i młodzieży), wykorzystanie najnowocześniejszych metod dydaktycznych w procesie edukacji, wzmocnienie interdyscyplinarności programów kształcenia, rozwijanie szerokiej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Zgodnie z powyższymi założeniami dokonywana jest okresowa cykliczna aktualizacja koncepcji kształcenia, w tym rozwijanie nowych ścieżek kształcenia, zgodnych z bieżącymi potrzebami rynku pracy, co sprzyja zapewnieniu studentom uzyskania umiejętności i kwalifikacji niezbędnych do osiągnięcia sukcesu zawodowego. Strategia podkreśla również konieczność zapewniania nowoczesnej bazy dydaktycznej, pozwalającej na prowadzenie m.in. zajęć hybrydowych, działania w tym zakresie zostały zintensyfikowane zwłaszcza w okresie pandemii COVID-19.

W założenia strategiczne Wydziału Zarządzania (załącznik 1.2) wpisuje się również rozwój dyscypliny naukowej nauki o bezpieczeństwie, a w tym rozwój kadry naukowo-dydaktycznej, przygotowanej do realizacji zajęć o wysokim stopniu specjalizacji. Regularnie podejmowane są więc działania mające na celu wspieranie awansów naukowych i uzyskiwanie stopni oraz tytułów naukowych, wspieranie aktywnego udziału w konferencjach, seminariach oraz wymianie naukowej, rozwijanie działalności wydawniczej i wysoko punktowanych czasopism naukowych, rozwijanie współpracy krajowej i międzynarodowej z ośrodkami naukowymi, szkołami średnimi, przedsiębiorstwami, podmiotami administracji publicznej oraz organizacjami pozarządowymi poprzez realizację wspólnych prac badawczych i dydaktycznych oraz uczestnictwo w rozwiązywaniu problemów społecznych, gospodarczych i ekologicznych.

Kierunek bezpieczeństwo wewnętrzne, zwłaszcza studia stacjonarne, od początku jego uruchomienia cieszy się dużą popularnością wśród kandydatów. Politechnika Rzeszowska regularnie zwiększa starania o utrzymanie wysokiej jakości kształcenia na tym kierunku, dążąc także do uzyskania uprawnień do nadawania stopni naukowych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, do której kierunek studiów jest przypisany, co stało się faktem na skutek przyznania kategorii naukowej B+ dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie w 2022 r. (załącznik 1.3).

Proces dydaktyczny w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego zmierza do wychowania studentów w duchu patriotyzmu, poszanowania praw człowieka, wrażliwości na losy społeczeństwa, szacunku dla państwa i jego obywateli, tolerancji, odpowiedzialności i rzetelności wykonywania swoich obowiązków. W trakcie studiów formowane są charaktery młodych ludzi, przekazywana jest im niezbędna wiedza, a także umiejętności. Warto podkreślić również, że na Wydziale Zarządzania jest realizowana koncepcja będąca wyrazem realizacji założeń strategicznych, zgodnie z którą również studenci kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne mają możliwość aktywnego angażowania się w działalność badawczą, w tym poprzez uczestnictwo w konferencjach i seminariach, a także udział w pracach badawczych realizowanych przez jednostki organizacyjne Wydziału. Wydział Zarządzania kształtuje studentów o rozległych horyzontach, w pełni świadomych swoich przekonań oraz rozumiejących i respektujących światopogląd innych.

Po ukończeniu kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne absolwent posiada wiedzę i umiejętności umożliwiające sprawne funkcjonowanie w podmiotach systemu bezpieczeństwa państwa, a zwłaszcza służbach i formacjach mundurowych, jak też jednostkach samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwach i innych podmiotach otoczenia społeczno-gospodarczego. Otrzymuje szeroką wiedzę na temat organizacji i funkcjonowania sektora bezpieczeństwa, norm prawnych i zasad polityki bezpieczeństwa, zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego, zdobywa kompleksowe

umiejętności związane ze zwalczaniem i przeciwdziałaniem zagrożeniom wewnętrznym występującym w kraju oraz w obrębie przedsiębiorstw i instytucji, zyskuje umiejętność analizowania, stosowania zasad i procedur bezpieczeństwa, zarządzania bezpieczeństwem w skali lokalnej, regionalnej i ogólnokrajowej. Wykazuje także umiejętność czynnego uczestniczenia w pracy zespołowej, kierowania małymi zespołami ludzkimi, komunikowania się z otoczeniem, zbierania, hierarchizowania, przetwarzania, przekazywania oraz ochraniać informacji. Ważnym aspektem studiowania na tym kierunku jest kształtowanie prospołecznej postawy przejawiającej się w rozumieniu indywidualnych i grupowych oczekiwań w zakresie gwarancji bezpieczeństwa, jak również podejmowania szybkich, zdecydowanych, trafnych działań pozwalających osiągnąć to bezpieczeństwo.

Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne powstała na skutek szeroko pojętej analizy otoczenia. W procesie kształtowania koncepcji kształcenia uczestniczyli zarówno interesariusze zewnętrzni, jak i wewnętrzni.

Wydział Zarządzania współpracuje z liczną grupą podmiotów działających w obszarze bezpieczeństwa państwa. Są wśród nich organy państwa (rządowe i samorządowe), służby i formacje ochrony bezpieczeństwa, jednostki sił zbrojnych oraz podmioty prywatne. Ich przedstawiciele dzielą się swoim doświadczeniem zawodowym, opiniują poszczególne elementy programów studiów, biorą udział we wspólnych projektach badawczych, organizują praktyki i staże studenckie. Efektem takich konsultacji jest na przykład aktualizacja kształcenia specjalistycznego w ramach wybieranych przez studentów ścieżek kształcenia. Na przestrzeni ostatnich kilku lat w wyniku takich konsultacji na studiach I stopnia wprowadzono ścieżkę kształcenia obejmującą *bezpieczeństwo lokalne i zarządzanie kryzysowe*, a na studiach II stopnia *bezpieczeństwo informacyjne*. Szczegółowa analiza programów studiów obejmuje także wszystkie moduły kształcenia, co skutkuje dokonywaniem ich cyklicznej aktualizacji. Instytucjonalną formą współpracy z interesariuszami zewnętrznymi jest Rada Biznesu przy Wydziale Zarządzania, jednostka konsultacyjna powołana w celu wspierania działalności naukowo-dydaktycznej Wydziału, gromadząca przedstawicieli biznesu, podmiotów systemu bezpieczeństwa i podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego w regionie Podkarpacia (załącznik 1.4.). Skład Rady stale się poszerza, co wynika z działań podejmowanych przez kolejne władze Wydziału mające na celu pozyskanie nowych partnerów do współpracy w obszarach działalności Wydziału.

Wszystkie zmiany programu studiów są również opiniowane przez interesariuszy wewnętrznych. Za pośrednictwem samorządu studenckiego swoje uwagi na temat programu studiów przedstawiają studenci kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne. Z inicjatywy studentów zostały przygotowane ścieżki kształcenia: służby i formacje ochrony bezpieczeństwa (na I stopniu) oraz kryminologia i kryminalistyka (na II stopniu). Warto również podkreślić, że wielu nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale Zarządzania to praktycy, którzy zdobyli spore doświadczenie zawodowe w pracy poza Uczelnią i wykorzystują je nie tylko w działalności dydaktycznej, ale także w aktualizacji koncepcji kształcenia i dostosowaniu programów studiów do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne zostały opracowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018, poz. 2218) oraz zgodnie z uniwersalnymi charakterystykami odpowiednio dla poziomu 6 lub 7 (załącznik do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, Dz.U. 2020, poz. 226). Kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku

bezpieczeństwo wewnętrzne odnoszą się do dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

Kierunkowe efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia obejmują 10 efektów z kategorii wiedza, 15 efektów z kategorii umiejętności oraz 4 efekty z kategorii kompetencje społeczne, łącznie jest to 29 efektów uczenia się. Kierunkowe efekty uczenia się dla studiów II stopnia obejmują 9 efektów z kategorii wiedza, 13 efektów z kategorii umiejętności oraz 4 efekty z kategorii kompetencje społeczne, łącznie jest to 26 efektów uczenia się. Efekty uczenia się są jednakowe dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się realizowane na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne obejmują:

- wiedzę z zakresu nauk o bezpieczeństwie oraz elementy innych nauk społecznych, w tym prawa, politologii, organizacji i zarządzania oraz socjologii i psychologii, w szczególności na temat istoty bezpieczeństwa oraz zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego, zasad funkcjonowania systemu bezpieczeństwa wewnętrznego, uwarunkowań polityki bezpieczeństwa oraz instrumentów polityki bezpieczeństwa, zasad podejmowania działalności prewencyjnej, profilaktycznej i interwencyjnej w systemie bezpieczeństwa, społecznych i etycznych uwarunkowań funkcjonowania służb bezpieczeństwa wewnętrznego, a także na temat zachowania człowieka w sytuacjach zagrożeń bezpieczeństwa;
- umiejętności wykorzystywania nabytej wiedzy w praktycznej realizacji zadań zawodowych, rozstrzyganiu podstawowych dylematów zawodowych i proponowaniu ich rozwiązań, w tym umiejętności rozpoznawania zagrożeń bezpieczeństwa, pozyskiwania danych, dokonywania ich analizy i oceny oraz podejmowania decyzji, stosowania zasad prawnych oraz procedur bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, kierowania procesami bezpieczeństwa w różnych organizacjach, rozumienia przyczyn i skutków tych działań;
- umiejętność posługiwania się językiem obcym w zakresie nauk o bezpieczeństwie zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
- kompetencje społeczne odnoszące się do etycznego wymiaru pracy zawodowej podczas pełnienia różnego rodzaju funkcji w podmiotach systemu ochrony bezpieczeństwa.

Kierunkowe efekty uczenia się przygotowują studentów studiów I stopnia do wykonywania prostych zadań zawodowych, a studentów II stopnia do samodzielnej działalności w obszarze bezpieczeństwa.

Rozwinięcia kierunkowych efektów kształcenia w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów tworzących plany studiów są zawarte w macierzy (załączniki: 1.5a, 1.5b, 1.5c, 1.5d, 1.6a, 1.6b, 1.6c, 1.6d,). Przedstawione są tam powiązania pomiędzy kierunkowymi efektami kształcenia na poziomie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zajęciowymi (modułowymi) efektami uczenia się, zdefiniowanymi przez wykładowcę realizującego treści kształcenia.

Kierunek bezpieczeństwo wewnętrzne jest cennym uzupełnieniem oferty edukacyjnej Politechniki Rzeszowskiej w pełni wpisującym się w jej misję – kształcenia dopasowanego do aktualnych potrzeb rynku, innowacyjności i konkurencyjności. Posiadane przez Wydział Zarządzania zasoby, jak: wysoko wykwalifikowana i doświadczona kadra naukowo-dydaktyczna, stale aktualizowane programy studiów, odpowiednia baza lokalowa, nowoczesne wyposażenie, funkcjonujący od wielu lat i wciąż doskonały system zarządzania jakością oraz otwarta i proinnowacyjna postawa, pozwalają na właściwą realizację procesu kształcenia.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Studia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne są realizowane jako studia I i II stopnia, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Studia I stopnia trwają 6 semestrów i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata, natomiast studia II stopnia trwają 4 semestry i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra.

Układ planu studiów jest uwarunkowany tym, aby poszczególne treści kształcenia były przekazywane w prawidłowej i logicznej kolejności. Dwa pierwsze semestry studiów I stopnia to okres, w którym dominują treści kształcenia podstawowego i ogólnego. Na pierwszym etapie studiów studenci realizują przedmioty, które obejmują szeroki zakres zagadnień nauk społecznych, humanistycznych oraz podstawy nauk o bezpieczeństwie. Takie rozplanowanie treści umożliwia zdobycie podstawowej wiedzy dotyczącej funkcjonowania państwa, społeczeństwa i jednostki. Służą temu grupa przedmiotów podstawowych, takich jak: *komunikacja społeczna, psychologia, bezpieczeństwo ekonomiczne, nauka o państwie i prawie, bezpieczeństwo społeczne*. W kształtowaniu pogłębionej refleksji nad szeroko rozumianym bezpieczeństwem pomagają tzw. przedmioty kierunkowe, które rozpoczynają się od trzeciego semestru studiów.

W piątym semestrze studiów I stopnia rozpoczyna się realizacja zajęć do wyboru, których treści służą ukierunkowaniu na określony profil zawodowy. Studenci mają do wyboru trzy ścieżki kształcenia: *bezpieczeństwo transportu, bezpieczeństwo lokalne i zarządzanie kryzysowe oraz służby i formacje ochrony bezpieczeństwa*. Kształcenie w zakresie języków obcych rozpoczyna się w semestrze drugim i trwa przez kolejne cztery semestry, oprócz treści kształcenia ogólnego równoległe obejmuje ono również kształcenie w zakresie języka obcego zawodowego. Ważnym uzupełnieniem kształcenia akademickiego jest 6-miesięczna praktyka zawodowa, która jest realizowana w semestrze trzecim, piątym i szóstym. Służą ona przygotowaniu studenta do podjęcia pracy zawodowej w jednostkach systemu bezpieczeństwa. W ostatnim semestrze student jest zobowiązany do przygotowania pracy dyplomowej, stanowiącej samodzielne opracowanie problemu badawczego lub praktycznego. W realizowanym jeszcze w obecnym roku akademickim cyklu kształcenia 2020/2021, program studiów nie uwzględnia realizacji pracy dyplomowej, a ukończenie studiów następuje po złożeniu egzaminu dyplomowego, obejmującego weryfikację efektów uczenia się osiągniętych podczas studiów. Studenci zgodnie z Zarządzeniem nr 100/2021 (załącznik 2.1) realizują projekt dyplomowy. Projekt dyplomowy jest realizowany w formie zajęć i w wymiarze godzinowym określonym w programie studiów dla danego cyklu kształcenia. Zasady realizacji projektu dyplomowego na kierunkach studiów I stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych, określają wydziałowe procedury realizacji projektu dyplomowego (załącznik 2.2), które są dostępne na stronie internetowej w zakładce studenci. Zajęcia te realizowane są w 5 i 6 semestrze.

Studia II stopnia trwają 4 semestry. Program studiów II stopnia został tak skonstruowany, aby pogłębiać i rozszerzać wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne zdobyte w trakcie kształcenia na studiach I stopnia. Od semestru drugiego student ma możliwość realizacji przedmiotów wybieranych w ramach jednej z trzech ścieżek kształcenia: *bezpieczeństwo lotnicze, kryminologia i kryminalistyka* lub *bezpieczeństwo informacyjne*. Podczas studiów II stopnia istnieje możliwość rozwijania kompetencji językowych, program przewiduje bowiem zajęcia z języka obcego specjalistycznego, pozwalające na dalsze rozwijanie umiejętności posługiwania się językiem

specjalistycznym w dziedzinach związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym. Program studiów II stopnia obejmuje także realizację 3-miesięcznej praktyki zawodowej (w semestrze czwartym). W semestrze czwartym student przygotowuje pracę magisterską.

Zajęcia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne są prowadzone w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, projektów, seminariów, lektoratów, a także praktyk zawodowych. Zdecydowanie ponad 50% zajęć realizowanych jest w formie ćwiczeń, laboratoriów i projektów. Forma poszczególnych zajęć, a także metody kształcenia są dobierane w taki sposób, aby w największym stopniu możliwe było kształtowanie umiejętności praktycznych studentów.

Program studiów I stopnia pozwala uzyskać 180 punktów ECTS. Ogólna liczba godzin na studiach stacjonarnych wynosi 2565, zaś na studiach niestacjonarnych 1951. Program studiów II stopnia pozwala uzyskać 120 punktów ECTS. Ogólna liczba godzin na studiach stacjonarnych wynosi 1395, zaś na studiach niestacjonarnych 1137.

Szczegółowy program studiów, z podziałem na treści kształcenia jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Wydziału (załącznik 2.3a, załącznik 2.3b). Zawiera on szczegółowe informacje na temat doboru form do poszczególnych zajęć, liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, sposobów weryfikacji efektów kształcenia, a także opisy efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określa również łączną liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, zajęć rozwijających kompetencje językowe oraz zajęć do wyboru. Ponadto w programie studiów zostały wyodrębnione również zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne.

Szczegółową organizację roku akademickiego ogłasza rektor w semestrze poprzedzającym rozpoczęcie roku akademickiego, zgodnie z Regulaminem studiów wyższych (§ 16, ust. 2, załącznik 2.17). Zajęcia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych odbywają się zgodnie z rozkładem dostępnym na stronach internetowych Wydziału (załączniki 2.4a, 2.4b, 2.4c, 2.4d, 2.4e, 2.4f, 2.4g, 2.4h).

Zajęcia na studiach stacjonarnych zaczynają się najwcześniej o godz. 7.00 i odbywają się w 90-minutowych blokach (po 2 godziny lekcyjne), po których następuje 15-minutowa przerwa. Zajęcia odbywają się w cyklu tygodniowym lub dwutygodniowym. Na studiach niestacjonarnych zajęcia zaczynają się o godz. 8.30 i trwają 45 minut, po nich następuje 5-minutowa przerwa, zajęcia są łączone w bloki 3-godzinne, a pomiędzy blokami następuje 15-minutowa przerwa. Zajęcia odbywają się w soboty i niedziele.

Liczebność grup na zajęciach jest zróżnicowana i dostosowana do formy zajęć. Zgodnie z Zarządzeniem nr 27/2019 Rektora PRz (załącznik 2.5) mając na względzie zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia, na Wydziale utrzymywana jest ustalona liczebność grup. Dla grup laboratoryjnych/projektowych jest to od 10 do 15 osób, dla grup ćwiczeniowych od 20 do 30 osób, a dla lektoratów od 15 do 20 osób. Grupy wykładowe odpowiadają liczbie studentów na danym roku. Wszystkie zajęcia odbywają się w salach, które są dostosowane do liczebności grupy. Zajęcia laboratoryjne i projektowe odbywają się w laboratoriach wyposażonych w nowoczesny sprzęt i niezbędne oprogramowanie, gdzie liczba stanowisk pracy jest dostosowana do liczebności grupy. Pozwala to studentom na nabycie wiedzy praktycznej, a prowadzącym zajęcia umożliwia lepszą kontrolę osiągniętych efektów kształcenia i, w konsekwencji, ciągłe doskonalenie stosowanych metod i technik dydaktycznych.

Metody kształcenia stosowane na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne są dostosowane do poszczególnych form prowadzenia zajęć: wykładów, ćwiczeń, zajęć projektowych, laboratoryjnych, lektoratów i praktyk. Wpływ na ich dobór mają również specyfika modułu zajęć, treści kształcenia

oraz zakładane efekty uczenia się. Dla zajęć audytoryjnych takich jak wykład, metody kształcenia są metodami werbalnymi lub poglądowymi, takimi jak: wykład, wykład problemowy lub dyskusja. W ramach ćwiczeń stosuje się metody pozwalające na aktywne włączenie studentów w proces realizacji zajęć oraz rozwijanie nie tylko efektów kształcenia w zakresie wiedzy, ale również w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. W ramach zajęć projektowych i laboratoryjnych stosuje się głównie metody praktyczne, których celem jest zapoznanie studentów z podstawowymi metodami, technikami i narzędziami stosowanymi przy rozwiązywaniu praktycznych problemów z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego. Podczas studiów na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne wykorzystywane są również metody kształcenia ukierunkowane na kształtowanie umiejętności badawczych i analitycznych, dzięki którym studenci kształcą swoje umiejętności analizy zagrożeń, prognozowania ich skutków, określania odpowiednich ścieżek przeciwdziałania zagrożeniom, mają także możliwość przeprowadzania eksperymentów, interpretacji wyników oraz formułowania wniosków. Szczegółowy dobór metod kształcenia jest dokonywany przez koordynatorów zajęć. Zajęcia odbywają się w przystosowanych do formy zajęć salach dydaktycznych, jak również w miejscach istotnych dla kształtowania wiedzy i umiejętności (np. przedmiot strzelectwo sportowe był realizowany na strzelnicy).

W 2014 roku na podstawie Zarządzenia nr 3/2014 Rektora PRz (załącznik 2.6) utworzono Centrum e-learningu Politechniki Rzeszowskiej, natomiast Zarządzeniem nr 37/2014 Rektora PRz (załącznik 2.7) wprowadzono Regulamin tworzenia i prowadzenia zajęć dydaktycznych w formie elektronicznej, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w którym określono zasady prowadzenia e-kursów na platformie e-learningowej Moodle dostępnej pod adresem <http://e-learning.prz.edu.pl/>. W związku z wdrażaniem tego systemu i przygotowaniem oferty edukacyjnej w ramach e-learningu na wszystkich poziomach kształcenia pracownicy brali udział w odpowiednich szkoleniach. Na Wydziale Zarządzania został powołany Koordynator ds. e-learningu. Centrum e-learningu spełniło bardzo ważną rolę w czasie pandemii SARS-CoV-2. W okresie pandemii wykorzystano wiedzę i narzędzia kształcenia na odległość (kształcenia zdalnego). Regularnie odbywały się również szkolenia dla pracowników i studentów poszerzające wiedzę i umiejętności w obszarze narzędzi niezbędnych do kształcenia zdalnego. W semestrze letnim 2019/2020 zgodnie z zarządzeniami Rektora PRz, Zarządzeniami nr 18/2020 (załącznik 2.8), 23/2020 (załącznik 2.9), 27/2020 (załącznik 2.10), oraz bieżącymi komunikatami Rektora od 26 marca do 24 maja 2020 r. wszystkie zajęcia odbywały się w trybie zdalnym. W okresie zawieszenia kształcenia w siedzibie Uczelni został wprowadzony obowiązek prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia mogły odbywać się za pośrednictwem Platformy Edukacyjnej Moodle, MS Teams lub z wykorzystaniem innych platform i aplikacji (po uprzednim uzgodnieniu ze studentami). Na podstawie Zarządzenia nr 45/2020 Rektora PRz (załącznik 2.11) od 1 czerwca 2020 r. do końca semestru letniego roku akademickiego 2019/2020 zostało częściowo przywrócone kształcenie w obiektach Uczelni.

W semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021 zgodnie z Zarządzeniem nr 83/2020 Rektora PRz (załącznik 2.12) wprowadzono tryb stacjonarno-hybrydowy prowadzenia zajęć. Ze względu na dynamiczną sytuację pandemiczną na podstawie Zarządzenia nr 104/2020 Rektora PRz, od dnia 17 października 2020 r. Uczelnia przeszła na zdalny tryb nauczania (załącznik 2.13). W styczniu 2020 roku wybrane zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, laboratoria były realizowane w sposób stacjonarny w siedzibie Uczelni. W semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 zgodnie z Zarządzeniem nr 7/2021 Rektora PRz (załącznik 2.14) zajęcia odbywały się w formie hybrydowej (kształcenie zdalne z elementami kształcenia stacjonarnego). Obligatoryjnie

w sposób zdalny były prowadzone wykłady oraz lektoraty z języka obcego, natomiast w sposób stacjonarny były prowadzone zajęcia na ostatnim roku studiów I lub II stopnia, w tym badania konieczne do przygotowania pracy dyplomowej (z wyłączeniem wykładów). Egzaminacje weryfikujące efekty uczenia się na zakończenie studiów oraz obrony prac dyplomowych odbywały się w siedzibie Uczelni. W semestrze zimowym i letnim roku akademickiego 2021/2022 na podstawie Zarządzenia nr 78/2021 Rektora PRz (załącznik 2.15) oraz Zarządzenia nr 16/2022 Rektora PRz (załącznik nr 2.16) zajęcia odbywały się w formie stacjonarnej z elementami kształcenia zdalnego. Na studiach stacjonarnych zajęcia były realizowane w trybie stacjonarnym w siedzibie Uczelni, natomiast na studiach niestacjonarnych w sposób zdalny były realizowane wykłady.

Na Politechnice Rzeszowskiej student może ubiegać się o przyznanie indywidualnej organizacji studiów (§ 20 Regulaminu studiów wyższych, załącznik 2.17). Ma to na celu umożliwienie realizacji programu studiów w sposób dostosowany do sytuacji życiowej studenta. Dotyczy to w szczególności studentów wychowujących dzieci, osób z niepełnosprawnościami, osiągających wybitne wyniki sportowe, aktywnie uczestniczących w pracach samorządu studenckiego oraz studiujących na innym kierunku.

W ramach wsparcia udzielanego z dotacji podmiotowej przeznaczonej na zadania związane z zapewnieniem osobom z niepełnosprawnością warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach, prowadzeniu działalności naukowej, studenci korzystają z godzin wyrównawczych, alternatywnych form zajęć wychowania fizycznego, asystentów dydaktycznych oraz wypożyczają sprzęt – głównie komputerowy z magazynu Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON). Studenci chętnie korzystają również ze wsparcia psychologicznego, które jest udzielane w Biurze BON, ale na życzenie prowadzone jest również w formie zdalnej. Studenci skorzystali ze środków podmiotowych głównie w obszarach w zakresie dostosowania procesu kształcenia lub prowadzenia działalności naukowej oraz w obszarze assistive technologies.

Aktualnie na Wydziale Zarządzania na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne pomocą objętych jest 8 osób z niepełnosprawnościami. Na studiach I stopnia to 6 osób, zaś na studiach II stopnia to 2 osoby. W roku akademickim 2021/2022 na Wydziale Zarządzania wszyscy studenci z niepełnosprawnościami otrzymują stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnością. Ponadto korzystają z zakupionego z dotacji budżetowej sprzętu, szkoleń, kursów. Pracownicy Wydziału uczestniczyli w szkoleniach świadomościowych związanych z tematyką funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz osób o specjalnych potrzebach w środowisku akademickim.

Politechnika Rzeszowska powołała Koordynatora ds. dostępności, <https://dostepnosc.prz.edu.pl/>. Koordynator wydziałowy działa również na Wydziale Zarządzania.

Jednym z kluczowych elementów programu studiów na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne (jako kierunku o profilu praktycznym) jest realizacja praktyki zawodowej. Na studiach I stopnia program przewiduje obowiązkową praktykę zawodową w wymiarze 720 godz., realizowaną w trzech etapach (semestr trzeci, piąty i szósty). Łączna liczba punktów ECTS z tytułu praktyki wynosi 24. Na studiach II stopnia program przewiduje obowiązkową praktykę w wymiarze 360 godz., realizowaną w semestrze czwartym. Łączna liczba punktów ECTS z tytułu praktyki wynosi 12. Zasady realizacji praktyk zawodowych określa Regulamin studiów wyższych (załącznik 2.17) oraz Zarządzenie nr 39/2021 Rektora PRz z dnia 7 kwietnia 2021 r. w sprawie zasad organizacji i zaliczania praktyk zawodowych dla studentów Politechniki Rzeszowskiej (załącznik 2.18).

Celem praktyki zawodowej jest weryfikacja i rozszerzenie wiedzy zdobytej w trakcie studiów oraz rozwijanie umiejętności jej wykorzystania w działaniach praktycznych niezbędnych w pracy

zawodowej, a w szczególności: poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach, wykształcenie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej zdobytej na studiach, poznanie praktycznych zagadnień związanych z pracą na stanowiskach zgodnych z wybraną specjalnością, poznanie własnych możliwości na rynku pracy, nawiązanie kontaktów zawodowych (załącznik 2.19.). Praktyka umożliwia przygotowanie do podjęcia pracy w strukturach administracji państwowej i samorządowej realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego, w służbach, inspekcjach i strażach, a także w innych organizacjach zajmujących się bezpieczeństwem obywateli oraz w zespołach zarządzania kryzysowego.

W celu realizacji praktyk studenckich wydział podjął współpracę z wieloma podmiotami realizującymi zadania z zakresu ochrony bezpieczeństwa działającymi w regionie Podkarpacia, południowej Lubelszczyzny oraz wschodniej Małopolski. Są to: Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie, Komendy Miejskie Policji w Rzeszowie, w Przemyślu, w Krośnie, Komendy Powiatowe Policji w Brzozowie, w Strzyżowie, w Mielcu, w Kolbuszowej, w Ropczycach, w Jaśle, w Dębicy, w Bochni, w Biłgoraju, komisariat Policji w Boguchwale, Komendy Miejskie Państwowej Straży Pożarnej w Zamościu i w Rzeszowie, Komendy Powiatowe Państwowej Straży Pożarnej Stalowej Woli, w Przeworsku, w Tomaszowie Lubelskim, w Sanoku, w Biłgoraju, W Strzyżowie, Wojskowe Komendy Uzupelnień w Rzeszowie i w Tarnowie, Urząd Miasta w Jarosławiu, Urząd Gminy w Obszy, Straż Miejskich w Kolbuszowej, w Zamościu, Starostwa Powiatowe w Rzeszowie, w Tomaszowie Lubelskim, w Kolbuszowej, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Kolbuszowej, Ratownictwo Wodne Sandomierz Grupa Patrolowo – Interwencyjna, agencje ochrony i agencje usług detektywistycznych z Rzeszowa, Krosna, Lublina, Tarnowa i Sandomierza. Okazją do nawiązania współpracy z pracodawcami są przede wszystkim konferencje i seminaria, spotkania Rady Biznesu przy Wydziale Zarządzania, a także inne inicjatywy i spotkania organizowane na Wydziale Zarządzania. Czynności związane z nawiązaniem współpracy z pracodawcami podejmuje wydziałowy kierownik praktyk we współpracy z kierunkowym kierownikiem praktyk. Studenci mogą również samodzielnie zaproponować miejsce odbywania praktyk. Akceptacja takiego wniosku należy do wydziałowego kierownika praktyk, a jej warunkiem jest zapewnienie przez pracodawcę możliwości osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Z wybranymi podmiotami podpisywane są porozumienia o współpracy.

Praktyka odbywa się na podstawie umowy trójstronnej zawartej pomiędzy Uczelnią, pracodawcą a studentem przez wydziałowego kierownika praktyk lub kierownika praktyk dla kierunku na podstawie pisemnego pełnomocnictwa udzielonego przez rektora. Warunkiem zaliczenia praktyki jest zrealizowanie programu praktyki oraz zadań wyznaczonych przez osobę odpowiedzialną za realizację praktyki w miejscu jej odbywania. Zaliczenia praktyki dokonuje wydziałowy kierownik praktyk, na podstawie przedłożonego przez studenta *Zaświadczenia o odbyciu praktyki*, a także na podstawie wystawionej przez organizatora praktyk *Informacji o osiągniętych efektach uczenia się i ocenie końcowej*. Czynności podejmowane przez studenta podczas trwania praktyk dokumentowane są w *Sprawozdaniu z odbycia praktyk studenckich*, którego treść potwierdza student oraz opiekun praktyk. Po zakończeniu kierownik praktyk odbywa rozmowę z każdym studentem, studenci mają okazję omówić swoje doświadczenia, zadać dodatkowe pytania i zgłosić uwagi. Wnioski z rozmowy, kierownik wykorzystuje do ewaluacji przebiegu praktyki oraz do oceny poziomu uzyskania efektów uczenia się. Do zaliczania praktyk stosuje się również zasady wynikające z Regulaminu studiów wyższych dotyczące zaliczania zajęć.

Kierownik praktyk na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne jest dostępny dla studentów przed odbyciem praktyk oraz w ich trakcie, sprawdza dokumentację praktyk, udziela niezbędnych

wyjaśnień. Każdy student jest traktowany indywidualnie z uwzględnieniem swoich zainteresowań i potrzeb.

Należy podkreślić, że Uczelnia sprostała trudnej sytuacji związanej z pandemią i wypracowała odpowiednie przepisy i procedury. Opracowane zostały zasady prowadzenia zajęć w trybie zdalnym oraz zasady realizacji zajęć stacjonarnych w siedzibie Uczelni z zachowaniem reżimu sanitarnego, a także zasady monitoringu i raportowania zajęć zdalnych. Wszystkie regularnie ukazujące się zarządzenia i komunikaty Rektora PRz związane z sytuacją epidemiczną były i są umieszczane na stronie internetowej Uczelni w zakładce Koronawirus (<https://koronawirus.prz.edu.pl/>).

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Szczegółowe warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia I i II stopnia określa Uchwała Senatu PRz. Zasady rekrutacji na rok akademicki 2022/2023 zostały zawarte w Uchwale nr 51/2021 Senatu PRz z dnia 30 czerwca 2021 r. (załącznik 3.1). Rekrutację przeprowadza Międzywydziałowa Komisja Rekrutacyjna (MKR), powoływana w składzie ustalonym przez Rektora (załącznik 3.2a). Komisja właściwa do przeprowadzenia rekrutacji na rok akademicki 2022/2023 została powołana Zarządzeniem nr 40/2022 Rektora PRz z dnia 28 kwietnia 2022 r. (załącznik 3.2b).

Uczelnia prowadzi rekrutację kandydatów na studia w Systemie Internetowej Rekrutacji kandydatów (SIR), przez stronę internetową <https://rekrutacja.prz.edu.pl/>. Rejestracja internetowa jest dostępna całą dobę w okresie rekrutacji, wynikającym z harmonogramu rekrutacji, w trybie umożliwiającym rejestrację i modyfikację dokonanych przez kandydata wpisów. Uczelnia zapewnia kandydatom dostęp do stanowisk komputerowych umożliwiających kandydatom dokonanie rejestracji w SIR. W okresie przyjmowania dokumentów w godz. od 9.00 do 15.00 na PRz czynne jest stacjonarne centrum obsługi rekrutacji, gdzie kandydaci mogą uzyskać wszelką niezbędną pomoc w zredagowaniu i złożeniu wniosku. Najważniejsze informacje dotyczące rekrutacji na studia oraz wiadomości przydatne kandydatom na studia są wydawane corocznie w formie broszury: *Informator rekrutacyjny* oraz zamieszczane na stronie internetowej Uczelni: <http://rekrutacja.prz.edu.pl>.

Prowadząc rekrutację na studia I stopnia, MKR podejmuje w formie uchwały decyzję o wymaganej minimalnej liczbie punktów uprawniającej do przyjęcia na określony kierunek, poziom i profil kształcenia oraz formę studiów. MKR przyjmuje kandydatów w ramach liczby miejsc określonej przez Rektora PRz na dany rok akademicki, zgodnie z następującymi zasadami:

1. W pierwszej kolejności są przyjmowani kandydaci będący laureatami oraz finalistami olimpiad stopnia centralnego, zgodnie z Uchwałą nr 86/2018 Senatu PRz z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyjmowania na studia na Politechnice Rzeszowskiej laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego w latach akademickich od 2019/2020 do 2022/2023 (załącznik 3.3a, załącznik 3.3b).
2. Pozostali kandydaci są przyjmowani na podstawie listy rankingowej, a kolejność kandydata na tej liście określa suma punktów uzyskana w postępowaniu rekrutacyjnym, ustalona zgodnie z zasadami określonymi w załącznikach 1-3 do Uchwały nr 51/2021 Senatu PRz (załącznik 3.1), w liczbie odpowiadającej planowanej liczbie miejsc.
3. Kandydat na studia będący laureatem konkursu międzynarodowego lub ogólnopolskiego, w tym organizowanego przez Uczelnię, jest przyjmowany na studia I stopnia na zasadach określonych w Uchwale nr 55/2019 Senatu PRz z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyjmowania na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia laureatów

konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich, w tym organizowanych przez Politechnikę Rzeszowską w latach akademickich od 2020/2021 do 2023/2024 (załącznik 3.4).

W załącznikach 1-3 do Uchwały nr 51/2021 (załącznik 3.1) zostały określone zasady przeliczania ocen kandydatów, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości w systemie „nowej matury” oraz w systemie „starej matury”, a także posiadający dyplom Matury Międzynarodowej IB (International Baccalaureate) lub dyplom Matury Europejskiej EB (European Baccalaureate).

W postępowaniu rekrutacyjnym na studia I stopnia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne brane są pod uwagę wyniki egzaminu maturalnego uzyskane na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym z części pisemnej z przedmiotów: 1. matematyki lub historii, 2. historii lub geografii lub wiedzy o społeczeństwie lub języka obcego nowożytnego. Wyniki egzaminu maturalnego uzyskane z poszczególnych przedmiotów są przeliczone na punkty, stosując wagi, ustalone odpowiednio dla poziomu podstawowego i poziomu rozszerzonego. Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne. Na podstawie listy rankingowej MKR tworzy listę podstawową kandydatów zakwalifikowanych do przyjęcia oraz listę rezerwową. Kandydaci z listy rezerwowej zostają umieszczeni na liście osób zakwalifikowanych do przyjęcia po zwolnieniu miejsc przez kandydatów zakwalifikowanych do przyjęcia na studia z listy podstawowej, którzy nie potwierdzą podjęcia studiów przez złożenie wymaganych dokumentów, w terminie określonym w harmonogramie rekrutacji. W przypadku gdy liczba kandydatów jest mniejsza niż limit miejsc na danym kierunku, Rektor może podjąć decyzję o przeprowadzeniu rekrutacji uzupełniającej.

O przyjęcie na studia pierwszego stopnia może ubiegać się również kandydat będący cudzoziemcem (załącznik 3.5) oraz kandydata będący obywatelem polskim, który uzyskał świadectwo, dyplom lub inny dokument za granicą. Szczegółowe zasady i tryb postępowania w takich przypadkach określa Uchwała Nr 51/2021 (załącznik 3.1).

Rekrutacja na II stopień studiów jest prowadzona w formie postępowania konkursowego, którego zasady ustalono w załączniku nr 4 w rozdziale 7 do Uchwały nr 51/2021 (załącznik 3.1). O przyjęciu na studia decyduje liczba punktów ustalona na podstawie oceny na dyplomie, średniej ocen z toku studiów I stopnia oraz zgodności osiągniętych efektów kształcenia. Kandydaci w ustalonym terminie są zobowiązani do dostarczenia wymaganych dokumentów. MKR dokonuje weryfikacji dokumentów i oceny zgodności osiągniętych efektów kształcenia. Następnie ogłasza listę osób przyjętych na studia. Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne.

Na mocy Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, od dnia 1 stycznia 2007 r. system Europejski System Transferu Punktów (ECTS) jest obowiązkowo stosowany jako system przenoszenia i akumulacji osiągnięć w uczelniach polskich, stąd na Politechnice Rzeszowskiej również jest stosowany. Zasady przenoszenia i uznawania punktów ECTS w celu umożliwienia studentowi kontynuacji kształcenia określa § 24 Regulaminu studiów wyższych w PRz (załącznik 2.17). Regulamin określa również zasady uznawania efektów kształcenia w przypadku realizacji przez studentów indywidualnej ścieżki kształcenia (§ 25 Regulaminu studiów wyższych).

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa Uchwała nr 51/2019 Senatu PRz w sprawie dostosowania organizacji potwierdzania efektów uczenia się do wymagań określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (załącznik 3.6) Realizacja zawartych w wewnętrznych aktach prawnych zapisów zapewnia identyfikację efektów uczenia się poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów uczenia się założonych dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne.

Ogólnouczelniane regulacje w obszarze zasad, warunków i trybu dyplomowania zostały zawarte w Regulaminie studiów wyższych (załącznik 2.17). W celu ich uszczegółowienia na Wydziale

Zarządzenia sformułowano wytyczne w zakresie zasad, warunków i trybu dyplomowania na studiach I oraz II stopnia, różnicując przy tym wymagania merytoryczne stawiane pracom licencjackim i magisterskim. Określono w nich wymogi merytoryczne i redakcyjne pracy dyplomowej, zalecenia edytorskie, zasady weryfikacji prac dyplomowych systemem antyplagiatowym (załącznik 3.7) oraz zasady archiwizowania prac dyplomowych zgodnie z zarządzeniem Rektora (załącznik 3.8). Wytyczne są dostępne dla studentów na stronie internetowej wydziału w zakładce Student/Praca dyplomowa.

W cyklach kształcenia 2019/2020 oraz 2020/2021 program studiów I stopnia nie przewiduje realizacji pracy dyplomowej. Studenci zgodnie z Zarządzeniem nr 100/2021 realizują projekt dyplomowy (załącznik 2.2). Zajęcia te realizowane są w 5 i 6 semestrze studiów.

Ukończenie studiów następuje po złożeniu egzaminu dyplomowego obejmującego weryfikację efektów uczenia się osiągniętych podczas studiów.

Zgodnie z Regulaminem studiów wyższych warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie zaliczenia wszystkich zajęć objętych programem studiów oraz wymaganej liczby punktów ECTS określonych odpowiednio w § 29 ust. 8 (załącznik 2.17) i uregulowanie wszystkich zobowiązań wobec Uczelni określonych w odrębnych przepisach (załącznik 2.17). Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się przed komisją, której skład określa dziekan, na Wydziale Zarządzania ma formę pisemną w postaci testu jednokrotnego wyboru.

Od cyklu 2021/2022 warunkiem ukończenia studiów będzie przygotowanie pracy dyplomowej (licencjackiej) i jej obrona.

Na studiach II stopnia student przygotowuje i składa pracę magisterską, a po przyjęciu pracy może przystąpić do egzaminu dyplomowego obejmującego weryfikację efektów uczenia się osiągniętych podczas studiów oraz obronę pracy magisterskiej. Problematyka prac magisterskich jest ściśle związana z efektami uczenia się określonymi dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne. Zakres tematyczny prac dyplomowych obejmuje w szczególności analizę i ocenę zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego w różnych jego wymiarach, organizacyjno-prawnych aspektów funkcjonowania systemu bezpieczeństwa, działania różnych podmiotów systemu bezpieczeństwa, sposobów zwalczania i przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa wewnętrznego, narzędzi i instrumentów polityki bezpieczeństwa, analizę zasad zarządzania bezpieczeństwem oraz problemów zarządzania kryzysowego. Wykaz tematów prac magisterskich przedstawia (załącznik nr 6). Tematyka prac magisterskich jest zgodna z obszarami badawczymi promotorów i zawiera się głównie w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie. W pracach magisterskich jest dokonywana analiza i ocena aktualnych problemów systemu bezpieczeństwa, rozwiązywane są praktyczne problemy z wykorzystaniem zdobytej wiedzy i umiejętności. Zastosowane w pracach metody badawcze służą potwierdzeniu sformułowanych tez badawczych. Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia odbywa się na etapie recenzji oraz obrony pracy dyplomowej. Udokumentowaniem egzaminu dyplomowego jest praca dyplomowa, recenzje oraz protokoły z egzaminów dyplomowych.

Weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne jest przeprowadzana w sposób ciągły, tj. w trakcie trwania zajęć, na zakończenie każdego z semestrów studiów oraz po ukończeniu całego cyklu kształcenia. Ogólne zasady określa Regulamin studiów wyższych na PRz (załącznik 2.17).

Student ma obowiązek zaliczenia do końca studiów wszystkich zajęć, w tym praktyk zawodowych określonych w programie studiów, a z realizacji efektów uczenia się jest rozliczany co semestr. Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się poprzez: bieżącą ocenę pracy studenta w trakcie trwania zajęć (projekty, prezentacje, opracowania pisemne, obserwacja wykonawstwa, aktywność podczas

zajęć itp.), egzaminy i zaliczenia, praktyki zawodowe, egzamin dyplomowy. Weryfikacja obejmuje wszystkie kategorie efektów (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne).

Egzaminy oraz zaliczenia są przeprowadzane w formie ustnej, pisemnej lub praktycznej. Wynik takiego zaliczenia jest częścią składową oceny końcowej danego przedmiotu. Zgodnie z Regulaminem studiów wyższych zaliczeniu podlegają wszystkie formy zajęć danego przedmiotu. Kryteria zaliczenia poszczególnych form zajęć oraz sposób wystawienia oceny końcowej i warunki dopuszczenia do egzaminu ustala koordynator zajęć, a po zatwierdzeniu przez kierownika jednostki podaje je do wiadomości studentom w ciągu 14 dni od rozpoczęcia zajęć w danym semestrze.

Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się są dostosowane zarówno do stopnia oraz formy kształcenia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, jak i specyfiki efektów uczenia się określonych dla danego przedmiotu. Najczęściej wykorzystywane w zakresie wiedzy są pisemne prace zaliczeniowe i egzaminacyjne, grupowe i indywidualne prace projektowe, prezentacje, odpowiedzi ustne. W zakresie umiejętności stosowanymi metodami, oprócz wypowiedzi ustnych, są eseje, studia przypadków, projekty, gry dydaktyczne, obserwacja wykonawstwa. Z kolei w zakresie kompetencji społecznych przeważają prace zespołowe, prezentacje, projekty, a także aktywność i zaangażowanie studentów w działania podejmowane na zajęciach. W każdej karcie przedmiotu pokazane są powiązania pomiędzy realizowanymi treściami kształcenia a przedmiotowymi (modułowymi) efektami kształcenia oraz metodami prowadzenia zajęć i sposobami ich weryfikacji.

Postępy w kształceniu związane z realizacją przedmiotowych efektów uczenia się są odzwierciedlane za pomocą oceny bieżących osiągnięć (ocena z zaliczenia), oceny z egzaminu (jeśli jest przewidziany w planie studiów) i oceny końcowej, wpisywanej do protokołu (w systemie USOS), potwierdzających przebieg kształcenia. Sposób ustalania i obliczania oceny bieżącej, oceny z egzaminu oraz oceny końcowej jest określony w karcie przedmiotu i przedstawiany studentom na pierwszych zajęciach. Ocena bieżąca jest najczęściej formułowana na podstawie wyników prac etapowych. Egzamin jest przeprowadzany w formie pisemnej lub ustnej. Program studiów uwzględnia różne rodzaje prac etapowych i egzaminacyjnych, dostosowane do przebiegu procesu dydaktycznego i treści kształcenia, oraz umiejętności praktycznych, które ma uzyskać student. Pracami etapowymi są prezentacje, projekty, studium przypadku. Z kolei prace egzaminacyjne mają formę zestawu pytań otwartych, pytań testowych, zadań problemowych sprawdzających stopień uzyskania przedmiotowych (modułowych) efektów uczenia się.

Tematyka prac egzaminacyjnych obejmuje całość przedmiotowych (modułowych) treści kształcenia w powiązaniu z zakładanymi efektami uczenia się. Efekty uczenia się osiągnane przez studentów są dokumentowane w różnych formach, zwłaszcza w formie papierowej oraz elektronicznej, przy czym forma elektroniczna dominowała w początkowym etapie pandemii COVID-19.

Ocena osiągnięć studentów jest ustalana zgodnie z warunkami zaliczenia zawartymi w karcie przedmiotu. Koordynator wprowadza ocenę do systemu USOS w terminach wyznaczonych przez Prorektora ds. Kształcenia.

Umiejętności i kompetencje wypracowywane podczas studiów są weryfikowane również w trakcie praktyk realizowanych w trzech etapach (720 godzin) – studia I stopnia oraz w dwóch etapach (360 godzin) – studia II stopnia, które obowiązują studentów kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne. W celu potwierdzenia efektów uczenia się w ramach praktyk, obowiązkiem studenta jest przedłożenie dokumentów potwierdzających odbycie praktyki (Zaświadczenie o odbyciu praktyki zawodowej – zał. nr 5 do Zarządzenia nr 39/2021 Rektora PRz; oraz Informacja o efektach uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określonych w programie studiów dla

zajęć praktyka zawodowa – zał. nr 6 do Zarządzenia nr 39/2021 Rektora PRz. Ponadto student jest zobowiązany do rzetelnego sporządzenia sprawozdania z odbycia praktyki zawodowej, zawierającego szczegółowy opis przebiegu jej realizacji. Sprawozdanie jest potwierdzone zarówno przez studenta, jak również przez opiekuna praktyki będącego pracownikiem instytucji przyjmującej. Na tej podstawie oraz na podstawie rozmów prowadzonych ze studentem przed, w trakcie, a także po realizacji praktyki, Kierownik dokonuje zaliczenia praktyki i wystawia ocenę, którą wprowadza do systemu USOS.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 22/2014 Rektora PRz z dnia 21 lipca 2014 r. (załącznik 3.9) w sprawie archiwizacji prac kontrolnych studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych każdy nauczyciel akademicki jest zobowiązany do archiwizowania prac kontrolnych potwierdzających osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Archiwizacja jest prowadzona w wersji papierowej lub elektronicznej. Prace kontrolne są przechowywane przez okres jednego roku od zakończenia procesu archiwizacji.

Protokoły z egzaminów oraz z zaliczeń są wypełniane w systemie USOS i zatwierdzane przez koordynatora. Sposób prowadzenia dokumentacji z przebiegu studiów określa Zarządzenie nr 38/2013 Rektora PRz z dnia 13 września 2013 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów prowadzonej w formie elektronicznej przy wykorzystaniu Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS) (załącznik 3.10) oraz Regulamin studiów wyższych (załącznik 2.17).

Jednym z ważnych elementów podnoszenia jakości kształcenia jest monitorowanie i ocena progresji. Podstawowym sposobem jest analiza danych dotyczących liczby kandydatów na studia, studentów pierwszego roku, skreślonych studentów oraz studentów kończących studia w terminie, tj. studentów, którzy złożyli pracę dyplomową do końca sesji poprawkowej. Informacje te są gromadzone i przetwarzane w programie informatycznym USOS.

Losy absolwentów kierunku zarządzanie są monitorowane na poziomie Uczelni przez Biuro Karier Politechniki Rzeszowskiej, który zajmuje się także wspieraniem studentów w aktywnym wejściu na rynek pracy (załącznik 3.11).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Politechnika Rzeszowska kładzie nacisk na rozwój i długotrwałą budowę kadry prowadzącej kształcenie, co znajduje swoje odzwierciedlenie w celach strategicznych Uczelni i Wydziału Zarządzania. Zgodnie ze Strategią istotnym elementem jest zapewnienie satysfakcji studentów, a także zwiększenie ich szansy na sukces zawodowy.

Aktualnie na Wydziale Zarządzania zatrudnionych jest 153 nauczycieli akademickich, w tym 5 profesorów zwyczajnych, 30 doktorów habilitowanych, 93 doktorów i 25 magistrów. Znaczna większość osób prowadzących zajęcia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne jest pracownikami Wydziału Zarządzania i posiada stosowny dorobek naukowy, który zapewnia prawidłową realizację programu studiów w dziedzinie nauk społecznych: dyscyplina – nauki o bezpieczeństwie. Pracownicy wydziału posiadają duże doświadczenie dydaktyczne i prowadzą współpracę międzynarodową. Poza pracownikami zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę, zajęcia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne realizują także osoby zatrudnione na podstawie umów cywilno-prawnych osoby z doświadczeniem praktycznym. Pracownicy badawczo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne nieustannie podnoszą swoje kompetencje i zdobywają kolejne stopnie naukowe. Szczegółowe informacje dotyczące dorobku i doświadczenia kadry zawierają charakterystyki kadry (załącznik nr 4).

Potwierdzeniem wysokiego poziomu dorobku naukowego pracowników badawczo-dydaktycznych Wydziału Zarządzania, którzy prowadzą zajęcia na I i II stopniu studiów na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, jest uzyskanie **kategorii naukowej B+** w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie (załącznik nr 1.3.). Wykaz nauczycieli akademickich, którzy w oświadczeniu wskazali jako wiodącą ww. dyscyplinę przedstawiono w załączniku 4.1.

W okresie pandemii COVID-19 pracownicy mieli możliwość podniesienia swoich kompetencji w zakresie wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość. Kadra dydaktyczna otrzymała wsparcie w postaci webinarium (W1 – Webinarium I „Platforma Moodle” – tworzenie kursów, dodawanie metod zapisów, umieszczanie zasobów i aktywności w kursie, planowanie wirtualnych spotkań, konto Microsoft. W2 – Webinarium II „Wirtualne spotkania” – Microsoft Teams, Big Blue Button, Raporty aktywności w systemie Moodle). Pracownicy mieli i mają możliwość korzystania z komputerów służbowych do pracy zdalnej. Ponadto przygotowano dodatkowe stanowiska do prowadzenia zajęć zdalnie.

Za obsadę zajęć dydaktycznych i prawidłową organizację procesu dydaktycznego na Wydziale Zarządzania są odpowiedzialni kierownicy poszczególnych katedr i zakładów oraz dziekan WZ. Dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne przy obsadzie zajęć dydaktycznych decydujące są następujące kryteria: wykształcenie, dorobek naukowy pracownika oraz osiągnięcia praktyczne i dydaktyczne związane z dyscyplinami powiązanymi z tymi zajęciami. Przydzielając zajęcia dydaktyczne, uwzględnia się także wyniki ankiet studentów dotyczące nauczyciela akademickiego i zawarte w nich uwagi oraz sugestie. Ponadto nauczycielom z Centrum Sportu Akademickiego PRz zlecone są zajęcia z wychowania fizycznego, a pracownikom Centrum Języków Obcych PRz zajęcia z języków obcych. Pracownicy, którym kierownicy powierzyli prowadzenie zajęć na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, posiadają dorobek naukowy, dydaktyczny i/lub doświadczenie zawodowe odpowiadające treściom realizowanym w ramach tych zajęć. Dodatkowo kadra dydaktyczna posiada bogaty dorobek oraz liczną aktywność na zarówno na konferencjach krajowych jak i o zasięgu międzynarodowym (załącznik nr 4.2).

Przy obsadzie zajęć dla studentów zwracana jest również uwaga, aby liczba godzin z jednego przedmiotu (w różnych formach) w ciągu jednego dnia nie była większa niż 4 jednostki dydaktyczne (studia stacjonarne) i 6 (studia niestacjonarne). Dziekan wydziału czuwa nad prawidłową realizacją obowiązków dydaktycznych przez nauczycieli akademickich.

Kwalifikacje kadry realizującej program studiów są adekwatne do wymagań wynikających z obowiązujących standardów i specyfiki przedmiotów oraz przyjętych efektów uczenia się. Obsada zajęć uwzględnia nie tylko aspekty formalne związane z uzyskanymi przez wykładowców dyplomami, certyfikatami i świadectwami potwierdzającymi kompetencje, ale również – właściwie dla praktycznego profilu kształcenia na studiach I i II stopnia – związek wykładowców z praktycznym doświadczeniem na różnych polach bezpieczeństwa.

Część nauczycieli wywodzi się ze służb i formacji mundurowych. Ich kwalifikacje poświadczane są posiadanymi stopniami naukowymi, stopniami zawodowymi, a także bogatym doświadczeniem praktycznym i doświadczeniem dydaktycznym, co umożliwia im prawidłową realizację zajęć:

1. Gen. dyw. w st. sp. dr Fryderyk Czekaj – Dowódca Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Syrii. Dowódca Ośrodka Szkolenia ONZ. Dowódca 21. Brygady Strzelców Podhalańskich. Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego. Dowódca Brygady Logistycznej. Szef Logistyki Dowództwa Wojsk Lądowych. Dowódca Okręgu Wojskowego.

2. Płk rez. dr hab. nawigator Grzegorz Roslan – Nawigator Naprowadzania w Pułku Lotnictwa Myśliwskiego. Oficer Sekcji Rozpoznania w Korpusie Obrony Powietrznej. Szef G2 (rozpoznania) 12 DZ. Prorektor ds. Studenckich WOSSIP Dęblin.
3. Mjr rez. dr hab. Tadeusz Olejarz – Szef Sekcji Materiałowej Brygady. Misja Stabilizacyjna Irak – Szef S4 – Szef Logistyki Brygadowej Grupy Bojowej. KFOR Kosowo – Szef Sekcji Materiałowej. UNDOF Syria/Izrael – Oficer Zaopatrzenia Logistyki. UM Boguchwała – Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych. UM Tyczyn – Inspektor ds. Szkolenia Obronnego, Obrony Cywilnej, Zarządzania Kryzysowego i OSP.
4. Płk rez. dr inż. Wiesław Lewicki – Szef Sztabu Polsko-Ukraińskiego Batalionu Sił Pokojowych. Szef Szkolenia Brygady. Szef Certyfikacji Centrum Operacji Lądowych Dowództwa Komponentu Lądowego. Zastępca Szefa Rozpoznania Międzynarodowej Brygady (Polsko-Czesko-Słowacka). KFOR Kosowo – Szef Sekcji Operacyjnej. Misja Stabilizacyjna Irak – Szef Szkolenia. PKW Afganistan – Dowódca Batalionowej Grupy Bojowej.
5. Ppłk rez. dr inż. Marek Barć – Dowódca Batalionu. Szef Łączności (S-6) Brygady. Komendant Ośrodka Szkolenia Poligonowego. KFOR Kosowo – Szef łączności. Misja Stabilizacyjna Irak – Szef Wydziału Wsparcia Dowodzenia i Łączności G – 6.
6. Mjr rez. dr Waldemar Krztoń – Oficer Szkoły Chorążych Centrum Szkolenia Wojsk Łączności. Oficer Operacyjny Batalionu. Starszy Oficer Szkoleniowy Brygady.
7. Kom. w st. sp. dr inż. Paweł Kępa – Pracownia Badań Wypadków Drogowych. Sekcja Mechanoskopii i Traseologii. Laboratorium Kryminalistyczne Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie – Biegły Laboratorium Kryminalistycznego. Biegły Sądowy z Zakresu Kryminalistyki – Rekonstrukcja i Badanie Wypadków Drogowych przy Sądzie Okręgowym w Rzeszowie. Właściciel Biura Ekspertyz Sądowych im. H.G. Grossa w Rzeszowie.
8. Insp. w st. sp. mgr Ewa Pondel – Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie, Wydział ds. Przestępczości Gospodarczej. Ekspert Policyjny, Koordynator ds. Ochrony Praw Własności Intelektualnej Przemysłowej Komputerowej, Cyberprzestępczość Garnizonu Podkarpackiego. Biegły Sądowy – Sąd Okręgowy w Rzeszowie.
9. Por. rez. dr inż. Marek Magniszewski – Dowódca Stacji Radiolokacyjnej, Szef Sekcji Szkolenia Batalionu, Misja Stabilizacyjna Irak.

Na uwagę zasługuje także fakt, że na Wydziale Zarządzania zatrudnieni są na umowę o pracę (podstawowe miejsce pracy) wysokiej klasy naukowcy/eksperti/specjaliści:

1. Dr hab. Mariusz Ruszel – Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej; Biuro Projektów Programowych – Ekspert z Obszaru Energetyki. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego, Ekspert Zewnętrzny w Zespole Interesów Narodowych i Celów Strategicznych Komisji Strategicznego Przeglądu Bezpieczeństwa Narodowego w BBN. Ekspert zewnętrzny NCBiR. Członek Rady Naukowej Sieci Kompetencji ds. Energetyki Rozproszonej, Ekspert Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Ekspert Research Executive Agency (REA) of the European Commission. Starszy Specjalista Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technik Innowacyjnych EMAG. Członek Niezależnej Grupy ds. Oceny Naukowej (Independent Scientific Evaluation Group, ISEG), programu „Nauka dla Pokoju i Bezpieczeństwa” (Science for Peace and Security, SPS), Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO).
2. Dr hab. Marcin Jurgilewicz – ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej przy dyscyplinach naukowych: nauki o bezpieczeństwie i nauki prawne, adwokat, mediator stały przy ośrodku mediacji WSM w Warszawie, ekspert w Kancelarii Prawnej Jurczewski, Kępka-Mariański i Wspólnicy w Warszawie.

3. Dr hab. Izabela Oleksiewicz – kierownik projektu międzynarodowego Cybersecurity in Poland and Germany w ramach Mobilität 2018_2 No. MB-2018-2/3 by BAYHOST (Bayerisches Hochschulzentrum für Mittel-, Ost- und Südosteuropa). Udział w badaniach w ramach projektu „Analiza środowiska bezpieczeństwa Polski w perspektywie 2035 roku - NUP2X35” we współpracy z Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych RP.
4. Dr hab. Eugeniusz Moczuk – socjologiczne problemy zagrożeń bezpieczeństwa lokalnego oraz metody i formy przeciwdziałania tym zagrożeniom.
5. Dr hab. Krzysztof Prendecki – analiza i oceny zagrożeń bezpieczeństwa, jakimi są zachowania kibiców podczas imprez masowych.
6. Mgr Bogusław Olewiński – prokurator.
7. Mgr Elżbieta Kosior – prokurator w stanie spoczynku.
8. Dr Dorota Kamuda – radca prawny.
9. Dr Andrzej Kiełtyka – prokurator w stanie spoczynku.
10. Dr Bolesław Kurzępa – 1976-2006 prokurator, czynny zawodowo adwokat.
11. Dr Elżbieta Kurzępa-Piękoś – adwokat.
12. Dr Katarzyna Purc-Kurowicka – 2008-2014 asystent sędziego w Sądzie Rejonowym, czynny zawodowo adwokat, stały mediator przy Sądzie Okręgowym w Rzeszowie i Centrum Mediacyjnym przy Naczelnej Radzie Adwokackiej.
13. Dr Dagmara Florek-Klęsk – adwokat.

Kadra Wydziału Zarządzania jest nastawiona na własny rozwój naukowy i permanentnie podnosi swoje umiejętności. W ostatnich sześciu latach na Wydziale Zarządzania jedna osoba zdobyła tytuł naukowy profesora, 21 osób stopień doktora habilitowanego (3 – nauki o bezpieczeństwie, 3 – związane z bezpieczeństwem – nauki prawne, nauki o polityce i administracji), a 20 doktora (7 – związanych z bezpieczeństwem). W najbliższym czasie możliwe jest uzyskanie kolejnych trzech habilitacji (rozpoczęta została już procedura habilitacyjna), a cztery osoby starają się o zdobycie stopnia doktora. Pracownicy są zatrudnieni na Politechnice Rzeszowskiej w pełnym wymiarze czasu pracy – jest to ich podstawowe miejsce pracy. Zdobyte awanse naukowe pracowników dają stabilność kadrową, a najbliższe perspektywy awansu przez kolejne osoby są bardzo realne. Polityka kadrowa realizowana na Wydziale Zarządzania jest zgodna z misją PRz. Zasady i metody doboru kadry naukowo-dydaktycznej określa Statut PRz, w którym zawarte są szczegółowe wymagania kwalifikacyjne, tryb zatrudniania i zwalniania pracowników. Przeprowadzając procedurę zatrudniania, Rada Wydziału, a jeżeli jest wymagane – postępowanie konkursowe, to wcześniej Komisja Konkursowa, dokonuje wnikliwej oceny dorobku naukowego, organizacyjnego i dydaktycznego kandydata.

Polityka kadrowa prowadzona na wydziale jest długofalowa i zorientowana na przyszłość. W tym celu kadra dokłada wszelkich starań, aby inwestować w rozwój naukowy studentów wydziału, poprzez zachęcanie i włączanie ich do badań naukowych, tak aby absolwenci wydziału mieli szansę (i odpowiednie umiejętności) aplikować na stanowiska asystentów. Wśród pracowników wydziału znaczną część stanowią jego absolwenci, z których spora część zdobyła stopień doktora lub doktora habilitowanego.

Kadra dydaktyczna jest oceniana przez przełożonych oraz przez studentów. Ocena nauczyciela przez studentów odbywa się po zakończeniu każdego semestru w formie ankiet za pośrednictwem systemu USOS. Ocena dotyczy każdego nauczyciela, prowadzonych przez niego zajęć i jest anonimowa. Oceniani nauczyciele mają wgląd w wyniki swoich ankiet, co sprzyja samodoskonaleniu. Wyniki ankiet są przedstawiane władzom wydziału, a opracowane przez Wydziałową Komisję ds.

Zapewniania Jakości Kształcenia (WKZJK) raporty są przekazywane Prorektorowi ds. Kształcenia. To pozwala odpowiednio dobrać kadrę prowadzącą zajęcia na danym kierunku, a także na bieżąco reagować w przypadku stwierdzenia ewentualnych nieprawidłowości. Z nauczycielami, w stosunku do których pojawiają się w ankietach krytyczne uwagi, są przeprowadzane rozmowy, a nauczyciele mogą się do tych uwag ustosunkować. Studenci są zachęceni do wypełniania ankiet, bowiem ich ocena prowadzącego zajęcia ma spore znaczenie w usprawnianiu pracy kadry naukowo-dydaktycznej.

Kadra wydziału podlega również parametrycznej ocenie, która dokonywana jest przez Wydziałową Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Komisję powołuje rektor na wniosek dziekana spośród kandydatów pozytywnie zaopiniowanych przez właściwą Radę Wydziału, na okres 4 lat. Ocena odbywa się według Regulaminu parametrycznej oceny nauczycieli akademickich (załącznik 4.3). Ocena parametryczna została skonstruowana tak, że uwzględnia zajmowane przez nauczyciela stanowisko (arkusze oceny są różne dla różnych stanowisk). Wyniki oceny pracownika, zarówno te dokonywane przez studentów, komisje oraz przełożonych, mają istotny wpływ na nagrody, dalsze zatrudnianie, a przede wszystkim na doskonalenie jakości pracy dydaktycznej i naukowej pracownika.

System motywacji pracowników polega między innymi na nagradzaniu pracowników za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną poprzez przyznawanie corocznych Nagród Rektora. Takie nagrody pracownicy otrzymują za uzyskanie stopni i tytułów naukowych, ale również za publikacje naukowe, skrypty, opracowywanie nowych programów studiów, tworzenie nowych kierunków studiów, tworzenie nowych laboratoriów oraz działalność organizacyjną na rzecz wydziału. Dziekan i kierownicy poszczególnych jednostek doceniają pracowników, przedstawiając odpowiednim organom wnioski o przyznanie medali i odznaczeń państwowych. W obszarze badań naukowych pracownicy otrzymują wsparcie w postaci finansowania wyjazdów na staże naukowe i konferencje.

W okresie 2018-2022 przeprowadzono kilkadziesiąt szkoleń i seminariów dla pracowników badawczo-dydaktycznych dotyczących jakości badań i dydaktyki. Większość kadry akademickiej skorzystała z możliwości udziału w następujących szkoleniach:

- „Dydaktyczne czwartki na PRz” – spotkania poświęcone podnoszeniu kompetencji dydaktycznych i doskonaleniu jakości prowadzonych zajęć (2022 – raz w miesiącu),
- bazy i badania patentowe w projektach B+R – webinar (2022),
- Międzynarodowe Warsztaty Doktorantów poświęcone metodologii badań naukowych (2021),
- integracje grup mniejszości narodowych w środowisku lokalnym, wykład – ██████████ z Uniwersytetu Marywood w Pensylwani, stypendystka programu Fulbright Specialist (2021),
- funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami oraz osób o szczególnych potrzebach w środowisku akademickim, szkolenia będą realizowane w ramach projektu POWER (2020),
- szkolenia z zasad indeksowania czasopism naukowych w bazie Scopus. Szkolenie – ██████████ ██████████ (Customer Consultant for Central and Eastern Europe, ELSEVIER) (2019),
- „Zapoznaj się z ProtoLab w 10 minut” – zasady pozyskiwania grantów krajowych (2019),
- zasady ewaluacji jakości działalności naukowej (2019),
- seminarium naukowe „Praktyczne aspekty kryminalistyki” (2018),
- wykłady otwarte dotyczące aktualnych problemów bezpieczeństwa – ██████████ ██████████ Uniwersytet Techniczny w Regensburgu, Niemcy (16-17.2018),
- szkolenie z zakresu ochrony danych osobowych (RODO) – Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych i zastępca dyrektora Departamentu Edukacji Społecznej i Współpracy Międzynarodowej (2018).

Od 2018 roku przy Wydziale Zarządzania działa Centrum Analiz Kryminalistycznych Politechniki Rzeszowskiej. Jest to jednostka zajmująca się m.in.: organizacją, koordynacją i realizacją badań zleconych przez instytucje zewnętrzne, polegających na realizacji prac badawczych, usług laboratoryjnych, wykonania opinii i ekspertyz na rzecz m.in. sądów, prokuratury oraz policji. Oferta Centrum to analiza:

- wypadków drogowych,
- mechanoskopijna,
- zapisów audiowizualnych,
- traseologiczna,
- informatyczna,
- techniczna dokumentów,
- chemiczna,
- ochrony odgromowej i przepięciowej oraz przeciwporażeniowej.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Baza dydaktyczna dedykowana dla studentów kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne jest kompletna i komplementarna z prowadzonym kierunkiem. Bezpieczeństwo wewnętrzne jest szybko rozwijającym się obszarem działalności społecznej i gospodarczej. Realizowany na Wydziale Zarządzania kierunek bezpieczeństwo wewnętrzne ma charakter praktyczny zarówno w ramach studiów I, jak i II stopnia. W związku z tym posiadana baza laboratoryjno-dydaktyczna musi dostarczyć studentom odpowiednią ilość wiedzy praktycznej i prezentować wybrane nowoczesne rozwiązania techniczne.

Baza dydaktyczna wykorzystywana przez studentów bezpieczeństwa wewnętrznego obejmuje nowoczesne sale audytorijne (wykładowe i ćwiczeniowe) zlokalizowane przede wszystkim w budynkach S, J, L, P i V. Sale w większości są wyposażone w projektory multimedialne, wizualizer, nagłośnienie, ekrany oraz białe, bezpyłowe tablice. Wszystkie sale są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Liczba miejsc i kubatura sal audytorijnych zapewnia komfortowy udział w zajęciach. W trakcie roku akademickiego 2021/2022 Wydział Zarządzania korzystał między innymi z następujących sal – w nawiasach podana jest liczba miejsc w sali dydaktycznej: S-1 (380), S-2 (170), S-3 (180), S-6 (40), S-7 (40), P-1 (47), P-4 (47), P-10 (96), P-11 (47), P-14 (47), P-16 (90), P-25 (50), L-17 (72). Liczba miejsc jest adekwatna do liczby studentów.

Na Wydziale Zarządzania funkcjonują laboratoria, dzięki którym istnieje możliwość stosowania w praktyce wiedzy, jaką posiadają pracownicy oraz studenci.

Wśród nich można wyróżnić:

- laboratorium badań kryminalistycznych i kryminologicznych,
- laboratorium nowoczesnych technologii w logistyce,
- laboratorium instrumentalnej analizy jakości żywności,
- laboratorium technologii wizualnych i rzeczywistości rozszerzonej,
- laboratorium dydaktyczne komputerowe.

Ponadto studenci kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne w procesie kształcenia korzystają również z laboratoriów dydaktycznych Wydziału Chemicznego.

Wszystkie laboratoria są wyposażone w nowoczesny sprzęt komputerowy ze stałym dostępem do Internetu oraz w większości w projektory, zaś proces dydaktyczny odbywa się przy użyciu następującego licencjonowanego oprogramowania:

- MS Office,
- Symfonia,
- Statistica,
- MS Project,
- Vademecum BHP,
- STER,
- CorelDRAW11,
- Comarch ERP XL,
- Enterprise Dynamics®,
- CapePACK,
- TruckFILL,
- Visio.

W tym zawiera się specjalistyczne licencjonowane oprogramowanie logistyczne:

- Truck Fill,
- Cape Pack,
- AutoCad,
- WMS firmy LogiFact,
- Comarch CDN XL.

Oprócz powyżej wymienionej bazy dydaktycznej dla wszystkich studentów, w tym studentów bezpieczeństwa wewnętrznego, jest dostępna nowoczesna infrastruktura dla potrzeb zajęć z wychowania fizycznego oraz w pełni wyposażone sale do nauki języków obcych. Wszystkie wymienione laboratoria zostały opisane w załączniku nr 5. Omówiona wyżej baza dydaktyczna jest własnością Politechniki Rzeszowskiej.

Studenci mają możliwość oceny bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, wypełniając w systemie USOS elektroniczną ankietę dotyczącą organizacji studiów (załącznik nr 5). W ankiecie tej studenci oceniają m.in. wyposażenie sal dydaktycznych w system audiowizualny, dostępność literatury i innych pomocy dydaktycznych w bibliotece i czytelnich, funkcjonowanie systemu USOS, funkcjonowanie systemu eduroam, funkcjonowanie strony internetowej Uczelni, wydziałów a także zaplecze sportowo-rekreacyjne na terenie Uczelni. Wyniki ankiet są analizowane przez WKZJK, a wnioski z tej analizy są przekazywane dziekanowi wydziału.

Studenci na Wydziale Zarządzania mogą korzystać z szerokiego katalogu zasobów Biblioteki Głównej PRz, która znajduje się w Regionalnym Centrum Dydaktyczno-Konferencyjnym i Biblioteczno-Administracyjnym przy al. Powstańców Warszawy 12. Księgozbiór biblioteki liczy ponad 169 000 woluminów książek, blisko 40 000 woluminów czasopism oraz 200 000 jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych. Z każdego komputera podłączonego do Uczelnianej Sieci Komputerowej zapewniony jest dostęp do czasopism elektronicznych i baz danych. Na terenie biblioteki czytelnicy mają możliwość korzystania z Internetu zarówno na przeznaczonych do tego stanowiskach komputerowych, jak i bezprzewodowo na własnych urządzeniach.

Ze zbiorów bibliecznych mogą na miejscu korzystać wszyscy zainteresowani. W ten sposób udostępniane są książki, czasopisma oraz zbiory specjalne (normy, aprobaty techniczne, roczniki statystyczne, rozprawy doktorskie itp.). Możliwość wypożyczenia książek na zewnątrz mają studenci,

doktoranci, pracownicy Politechniki Rzeszowskiej i Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz uczestnicy studiów podyplomowych Politechniki Rzeszowskiej, po uprzednim zapisaniu się. Należy nadmienić, iż studenci pierwszego roku studiów przechodzą obowiązkowe szkolenie dotyczące zasad korzystania z zasobów czytelni i biblioteki.

Zaawansowany stopień komputeryzacji biblioteki umożliwia rezerwację i zamówienie książek przez Internet w systemie ALEPH, który ponadto umożliwia wysyłanie powiadomień i komunikatów do zarejestrowanych czytelników, informujących m.in. o możliwości odbioru zamówionych książek, nadchodzących terminach zwrotu itp. (załącznik nr 5).

Na potrzeby kształcenia i badań utrzymywana jest na Uczelni obszerna baza danych w postaci e-źródeł. Podzielono ją na bazy: ogólnodostępną oraz bazę dostępną z sieci PRz. Bazy objęte są licencją krajową w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Od początku istnienia kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne za priorytetowy cel uznano rozwijanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie realizacji, aktualizacji i doskonalenia programów studiów. Przy Wydziale Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej funkcjonuje Rada Biznesu, która skupia liderów środowiska biznesowego regionu, byłych dziekanów Wydziału Zarządzania oraz przedstawicieli służb mundurowych (załącznik 1.4.). Rada wspomaga proces kształcenia poprzez opiniowanie i współtworzenie programów studiów, współpracę w zakresie wyznaczania tematów prac dyplomowych, pomoc w organizacji praktyk i staży, udział praktyków w procesie dydaktycznym. Działania Rady są obecnie modyfikowane i zmagają się do poszerzenia zakresu działalności oraz zaproszenia do współpracy nowych partnerów ze środowiska gospodarczego, przedsiębiorców oraz pracodawców.

Wydział Zarządzania w ramach porozumień nawiązał współpracę z wieloma firmami, jednostkami wojskowymi, uczelniami, szkołami średnimi i innymi placówkami dydaktyczno-oświatowymi. Zasadnicze efekty podejmowanej współpracy to:

- popularyzowanie wśród studentów ścieżki kariery w obszarze bezpieczeństwa,
- organizowanie lub współorganizowanie wyspecjalizowanych kursów, konkursów wiedzy,
- podjęcie rozlicznych działań na rzecz rozwoju nauki,
- realizacji inicjatyw, programów, projektów lub usług o charakterze akademickim, technologicznym i naukowym,
- realizacja projektów badawczych,
- współtworzenie konsorcjów, partnerstw,
- tworzenie wspólnej oferty szkoleniowej i doradczej,
- wspomaganie przez wydział nauczania w szkołach, głównie przedmiotów związanych z bezpieczeństwem poprzez pomoc merytoryczno-programową,
- realizowanie praktyk i zajęć dydaktycznych dla studentów Wydziału Zarządzania PRz.

Do zawartych porozumień z firmami i instytucjami mających istotne znaczenie należy zaliczyć m.in. porozumienia z:

- Inspekcją Transportu Drogowego,
- Wyższą Oficerską Szkołą Lotniczą w Dęblinie,
- Wyższą Szkołą Oficerską we Wrocławiu,
- 34. Wojskowym Oddziałem Gospodarczym w Rzeszowie,

- 21. Brygadą Strzelców Podhalańskich,
- Bieszczadzkiem Oddziałem Straży Granicznej,
- Centrum Doktryny i Szkolenia Sił Zbrojnych w Bydgoszczy,
- Gas-Trading S.A. z grupy kapitałowej PGNiG,
- Jednostką Strzelecką 2021 Związku Strzeleckiego „Strzelec”,
- Wojskową Komendą Uzpełnień Rzeszów,
- Prokuraturą Okręgową w Rzeszowie,
- Państwową Wyższą Szkołą Techniczno-Ekonomiczną w Jarosławiu,
- Logintrans Sp. z o.o.,
- Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego,
- Podkarpackim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego,
- Valo Food Sp. z o.o.

Celem współpracy z firmami otoczenia społeczno-gospodarczego jest budowanie relacji z nimi, kształtowanie i aktualizowanie koncepcji kształcenia na kierunku, ocena i doskonalenie efektów uczenia się i programów studiów, aby odpowiadały one bieżącym potrzebom rynku pracy, wsparcie praktycznego kształcenia studentów poprzez organizację praktyk zawodowych i wizyt studyjnych.

Zawarto także porozumienia z lokalnymi oddziałami mass mediów: rzeszowskim oddziałem TVP i Polskim Radiem Rzeszów, które mają na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych studentów i pracowników.

Wśród szkół, z którymi zawarto porozumienia, znajdują się m.in.:

- Zespół Szkół Naftowo-Gazowniczych im. I. Łukasiewicza w Krośnie,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Krośnie,
- Zespół Szkół Technicznych w Kolbuszowej,
- Zespół Szkół nr 1 w Sanoku,
- Zespół Szkół Informatycznych i Mechatronicznych w Przemyślu,
- LO w Sędziszowie Małopolskim,
- Zespół Szkół nr 2 w Rzeszowie,
- Zespół Szkół Licealnych im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku,
- Niepubliczna Placówka Doskonalenia Nauczycieli Centrum Szkolenia Samorządu i Administracji w Rzeszowie (współpraca dydaktyczna i administracyjna).

Zasadniczym celem szeroko zakrojonej współpracy jest organizowanie działań podnoszących poziom wiedzy uczniów z zakresu bezpieczeństwa, organizacja spotkań z przedstawicielami Uczelni, organizowanie konkursów dla uczniów dotyczących zagadnień bezpieczeństwa, współpraca w zakresie rozwoju edukacji i rozszerzania dialogu pomiędzy społecznością akademicką a uczniami. roku akademickim 2021/2022 pracownicy Wydziału Zarządzania uczestniczyli w spotkaniach z uczniami szkół ponadpodstawowych w 35 szkołach (załącznik 6.1).

Politechnika Rzeszowska od 2017 roku prowadzi szkolenia w ramach programu „Legia Akademicka”, który obejmuje przedmioty z obszaru obronności i wiedzy wojskowej. W czerwcu 2022 roku odbyła się uroczystość zakończenia już V edycji szkolenia.

Niebagatelny wpływ na doskonalenie oferty programowej oraz ugruntowanie wiedzy z obszarów bezpieczeństwa wewnętrznego mają organizowane spotkania z przedstawicielami organów państwowych, instytucji i służb. W spotkaniach tych uczestniczyli studenci kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne. Spotkania te miały bardzo przychylny przyjęcie i należy je uznać zarówno jako przykład współpracy z otoczeniem zewnętrznym, jak i przykład wsparcia rozwoju naukowego i zawodowego

studentów. W gronie prelegentów znaleźli się wybitni znawcy problemów bezpieczeństwa. Przykładowe tematy spotkań, wykładów, seminariów:

- [REDACTED] z Wydziału do walki z Cyberprzestępczością KWP w Rzeszowie, [REDACTED] Biura Bezpieczeństwa Polski Standard Płatności Sp. z o.o, [REDACTED] Działu Bezpieczeństwa OLX Poland, [REDACTED] Zespołu ds. Współpracy z Organami Ścigania w Allegro.pl, [REDACTED] z PLUSDATA Instytucja Specjalistyczna Sp. z o.o., „Cyberprzestrzeń – przestrzeń (nie)bezpieczna”, „Bezpieczeństwo w Cyberprzestrzeni” (2022);
- [REDACTED] Programu Nowoczesne Zarządzanie Biznesem, „Bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni – cyberzagrożenia w sieci, w odniesieniu do usług bankowych (2022);
- oficerowie Agencji Wywiadu, „Rola i miejsce Agencji Wywiadu w systemie bezpieczeństwa państwa” (2021);
- [REDACTED], „ABW w systemie organów bezpieczeństwa państwa” (2018, 2021),
- [REDACTED], „Bezpieczeństwo lotnictwa komunikacyjnego” (2020), „Cyberbezpieczeństwo dla bystrzaków” (2021);
- [REDACTED] instruktor do uprawnień UAVO, „Jak to jest z tymi dronami?” (2020), „Dyżurny operacyjny portu a bezpieczeństwo w ruchu lotniczym” (2020);
- [REDACTED], „Kryminalistyczne badania sprzętu komputerowego oraz cyfrowych nośników danych”(2019);
- [REDACTED] z Komendy Wojewódzkiej Policji, [REDACTED] – przedstawiciel PZU S.A., likwidator szkód, radca prawny [REDACTED], „Stłuczka? Ludzka rzecz, ale lepiej jej unikać” (2019);
- [REDACTED] Sądu Okręgowego w Rzeszowie, [REDACTED] – sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego, [REDACTED], „Rola sądownictwa w systemie bezpieczeństwa państwa” (2019);
- [REDACTED] – biegły sądowy z dziedziny uzbrojenia klasycznego, „Regulacje prawne normujące kwestie związane z bronią oraz amunicją” (2019);
- [REDACTED] – Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego, „Transformacja energetyczna – przykład Niemiec, Austrii i Szwajcarii” (2019);
- [REDACTED] – Wydział Dowodzenia i Operacji Morskich, Akademii Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte, „Bezpieczeństwo infrastruktury morskiej”, „Bezpieczeństwo morskiego łańcucha dostaw” (2019);
- [REDACTED] Policji w Rzeszowie, „Praca w służbach mundurowych – oczekiwania a rzeczywistość” (2019);
- przedstawiciel 3. Brygady WOT, „Rola Wojsk Obrony Terytorialnej w systemie obronnym RP” (2018);
- [REDACTED] – funkcjonariusze Centralnego Zarządu Służby Więziennej w Warszawie, „Służba Więzienna w systemie bezpieczeństwa państwa”, „Działalność Biura Edukacji Historycznej – Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL, CZSW w Warszawie – edukacja historyczna”(2018);

- ██████████ Misji Rozjemczej w Panmunjom w Korei Północnej, uczestnik wielu misji ONZ, „Czym Korea Północna szantażuje świat?” (2017);
- ██████████ (Niemcy – Europäische Akademie Bad Neuenahr-Ahrweiler, Berliner Zentrum Technik und Kultur, Leibniz-Sozietät), „Metodologiczne aspekty badań nad bezpieczeństwem” (2017).

Ważnym elementem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest organizowanie Dni Otwartych Wydziału Zarządzania poświęconych między innymi przedstawieniu możliwości edukacyjnych wydziału, a także roli służb i instytucji w zwalczaniu współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa państwa. Duże zainteresowanie w ramach oferty prezentowanej podczas Dni Otwartych w marcu 2022 r. budziły warsztaty i stanowiska praktyków, to jest:

- Sił Zbrojnych (21. BSP, 3. BOT), na którym prezentowano sprzęt do wspinaczki wysokogórskiej oraz broń, w tym z: 7,62 mm karabinem SAKO, 7,62 mm karabinem maszynowym UKM 200P oraz 5,56 mm KBK Grot, a także z ręcznym granatnikiem przeciwpancernym rpg-7;
- Policji, prowadzący omówili techniki daktyloskopii, zapisów audiowizualnych, rekonstrukcji wypadków drogowych, osmologii i zabezpieczania dokumentów, a uczniowie wzięli udział w pokazach technik kryminalistycznych w zakresie zabezpieczania, ujawniania i dokumentowania śladów kryminalistycznych;
- Służby Więziennej, zainteresowani zostali zaznajomieni z misją i celami Służby Więziennej, pozytywnymi aspektami tej służby, a także procesem rekrutacji i specyfiką pracy kobiet w Służbie Więziennej;
- Straży Pożarnej, prowadzący przybliżył sposób funkcjonowania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz zadania Państwowej Służby Pożarnej w ramach KSR-G, wskazując również kompetencje dwóch grup specjalistycznych funkcjonujących w ramach jednostki w Rzeszowie;
- Wojskowej Komendy Uzpełnień w Rzeszowie, na którym uzyskali informacje na temat Terytorialnej Służby Wojskowej i Służby Przygotowawczej, a także szkolenia wojskowego i rekrutacji do służby;
- Legii Akademickiej, prezentacja Legii Akademickiej, w tym część teoretyczna i praktyczna oraz warunki naboru.

Cyklicznie organizowane są wyjazdy dydaktyczne i studyjne, m.in. w maju 2019 r. dla studentów kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne zorganizowany został wyjazd dydaktyczny do Sanoka i Myczkowic. ██████████ z Wojskowej Komendy Uzpełnień w Sanoku, omówił problematykę obronności państwa i służby wojskowej. ██████████ z Urzędu Miasta w Sanoku przybliżył istotę zarządzania kryzysowego. ██████████ z Bieszczadzkiego Oddziału Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego omówił obowiązki i zakres pracy ratowników GOPR. Ponadto, uczestnicy wyjazdu wizytowali stację centralną Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Sanoku. ██████████ z Państwowej Straży Pożarnej z Leska przeprowadził symulację wypadku drogowego wraz z prezentacją sprzętu ratowniczego, jakim strażacy posługują się na co dzień. Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji z Sanoka przedstawili działania ratunkowe wraz z psem służbowym.

W październiku 2019 roku studenci z kierunków logistyka i bezpieczeństwo wewnętrzne wizytowali 23. Bazę Lotnictwa Taktycznego w Mińsku Mazowieckim. Uczestnicy mieli okazję zwiedzić salę tradycji jednostki, hangary, w których znajdowały się myśliwce MIG-29, a także wieżę kontrolną tamtejszej płyty lotniska. Zapoznali się ponadto z pracą sokolnika odpowiedzialnego za

zabezpieczenie lotniska przed nadmierną aktywnością ptaków na tym terenie. Dowiedzieli się też o zakresie obowiązków żołnierzy z 2. grupy poszukiwawczo-ratowniczej.

Studenci II stopnia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, specjalność bezpieczeństwo lotnicze, mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach praktycznych na lotnisku Rzeszów-Jasionka. W trakcie zajęć uczestnicy obserwowali wykonawstwo zadań przez służby lotniskowe.

W październiku 2018 roku studenci odbyli wizytę studyjną w Zespole Tłoczni Gazu w Jarosławiu – Terenową Jednostkę Eksploatacji Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.

W czerwcu 2022 roku odbyło się szkolenie strzeleckie studentów należących do Koła Strzeleckiego Politechniki Rzeszowskiej „Kaliber” działającego przy Wydziale Zarządzania PRz. Po instruktażu z zakresu bezpieczeństwa, obycia z bronią oraz przebywania na strzelnicy, każdy z uczestników wyjazdu mógł oddać strzałę z trzech rodzajów broni.

Cyklicznym wydarzeniem, którego organizatorem jest Wydział Zarządzania (Zakład Ekonomii) i Instytut Polityki Energetycznej im. Ignacego Łukasiewicza, jest konferencja Naukowa „*Bezpieczeństwo energetyczne – filary i perspektywa rozwoju*”. Celem wydarzenia jest wniesienie wkładu w dyskusję naukową i ekspercką dotyczącą polityki energetycznej, bezpieczeństwa energetycznego oraz szeroko pojętego sektora energii. Zamierzeniem jest również włączenie w tę debatę przedstawicieli administracji publicznej, spółek energetycznych, organizacji pozarządowych oraz dziennikarzy gospodarczych i studentów. Myślą przewodnią tegorocznej konferencji będzie ocena bezpieczeństwa energetycznego państw wschodniej flanki NATO w kontekście polityki Federacji Rosyjskiej oraz analiza zmian zachodzących w globalnej polityce energetycznej wskutek wojny w Ukrainie, z wyciągnięciem wniosków dla Polski i Europy Zachodniej. Już po raz drugi partnerem konferencji jest Wydział Dyplomacji Publicznej Sojuszu Północnoatlantyckiego NATO. Jest to jedno z najważniejszych w kraju spotkań branży energetycznej, miejsce prezentacji koncepcji, a także dyskusji naukowych i eksperckich.

Wydział jest organizatorem corocznej międzynarodowej konferencji naukowej „*Zagrożenia i wyzwania bezpieczeństwa współczesnego świata*”. Tematyka koncentruje się wokół przemian otoczenia międzynarodowego w różnorodnych wymiarach. Współorganizatorami wydarzenia są: Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego, Ostbayerische Technische Hochschule Regensburg, Istanbul Commerce University, Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu, Fundacja Prowadzenia Badań Naukowych.

Z inicjatywy Wydziału Zarządzania, Wydziału Górnictwa i Geoinżynierii Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Zarządu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP Oddziału w Rzeszowie i Oddziału w Krakowie w kwietniu 2017 r. zorganizowano międzynarodową konferencję „*Współczesne zagrożenia w miejscu pracy – aspekt teoretyczny i praktyczny*”, której celem była nie tylko popularyzacja świadomości ryzyka zagrożeń w środowisku pracy, lecz także międzynarodowa wymiana doświadczeń w ich zwalczaniu. Wydarzenie podkreśliło, jak ważnym aspektem jest współpraca sfer biznesu, władzy publicznej i nauki.

Wydział aktywnie włączył się w zorganizowanie Webinarium nt. „*Globalna i regionalna rozgrywka pandemią COVID-19*”, którego organizatorem było Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych, a współorganizatorami: Wydział Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego, Wydział Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II, Instytut Politologii Uniwersytetu Gdańskiego, Wydział Dowodzenia i Operacji Morskich Akademii Marynarki Wojennej, Akademia Wojsk Lądowych, Strategy&Future Warszawa (kwiecień 2020).

W dniu 20 kwietnia 2018 roku z inicjatywy Wydziału Zarządzania na Politechnice Rzeszowskiej odbyła się konferencja „25 lat 21. Brygady Strzelców Podhalańskich w służbie sił zbrojnych i Podkarpacia”. Jubileusz 25-lecia podhalańczyków, którzy od zawsze kojarzeni są z Rzeszowem, był ważnym wydarzeniem dla wojska i dla miasta.

Z kolei w czerwcu 2019 roku Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego wraz z Wydziałem Zarządzania zorganizowali Międzynarodową Konferencję Naukową na temat 100-lecia funkcjonowania Policji. Wydarzenie to zgromadziło licznych przedstawicieli podkarpackiej Policji, na czele z kadrą kierowniczą, a także (może nawet przede wszystkim) związkowców NSZZ Policjantów. W Komitecie Honorowym znaleźli się między innymi: [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE]. Organizatorzy przygotowali także panel studencki.

Do organizacji ww. przedsięwzięć bardzo chętnie angażują się studenci wydziału.

Od kilku lat Wydział Zarządzania jest współorganizatorem ważnego wydarzenia o charakterze edukacyjnym – Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym. Olimpiada składa się z dwóch bloków tematycznych:

1. Stały blok dla wszystkich edycji Olimpiady obejmuje dwie główne grupy tematyczne:
  - A. Przemiany społeczno-gospodarcze we współczesnym świecie i Polsce.
  - B. Struktury i mechanizmy życia politycznego w Polsce i świecie.
2. Zmienny blok tematyczny jest ustalany corocznie dla każdej edycji zawodów i zawiera problematykę wynikającą najczęściej z jednego z tematów bloku stałego, odpowiednio rozszerzonego i wyrażonego w hasle danej edycji.

Celem olimpiady jest rozbudzenie i rozwijanie wśród młodych ludzi zainteresowania życiem społeczno-politycznym oraz gospodarczym kraju i świata oraz kształtowanie świadomości i właściwych postaw obywatelskich młodego pokolenia. Wydział Zarządzania jest odpowiedzialny za przeprowadzenie zawodów II stopnia Olimpiady w Okręgu Podkarpackim. Na członków komisji egzaminacyjnej powoływani są nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, wolontariuszami wspomagającymi organizację wydarzenia są studenci kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne.

Doceniając współpracę Wydziału Zarządzania z 21. BSP, dowódca Brygady na wniosek kapituły przyznał w 2017 r. tytuł Honorowego Podhalańczyka prof. dr. hab. Grzegorzowi Ostaszowi.

W dniu 30 listopada 2021 roku podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej GlobState 2021 poświęconej środowisku bezpieczeństwa w świecie postpandemicznym oraz wynikającym z niego implikacjom dla prowadzenia operacji wojskowych, Szef Sztabu Generalnego WP generał Rajmund T. Andrzejczak oraz dyrektor Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych płk dr Andrzej Lis wręczyli przedstawicielowi Wydziału Zarządzania PRz honorowe podziękowanie za owocną współpracę i skutecznie wspieranie misji i działania CDiS SZ.

Należy także wspomnieć o uczestnictwie studentów kierunku bezpieczeństwa wewnętrznego w dniach otwartych jednostek wojskowych stacjonujących w Garnizonie Rzeszów w dniu ich święta.

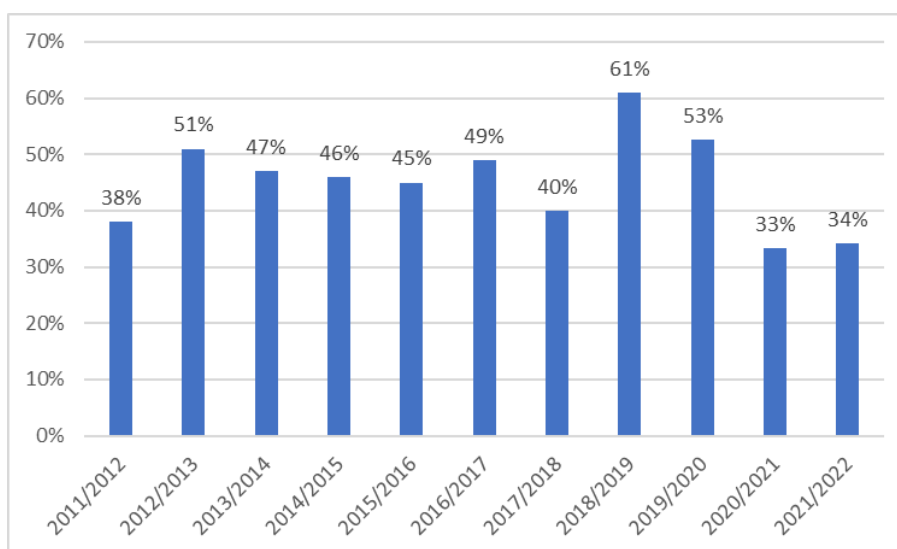
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne zostało uwzględnione w koncepcji kształcenia oraz zajmowało istotne miejsce w planach rozwoju kierunku. Proces umiędzynarodowienia dotyczył m.in. działań wynikających z realizacji umów o współpracy z uczelniami zagranicznymi, realizacji wyjazdów kadry naukowo-dydaktycznej oraz wymiany

studenckiej w ramach współpracy z uczelniami partnerskimi (w ramach programu ERASMUS+), realizacji praktyk zagranicznych przez studentów, intensywnej nauki języków obcych, a także przygotowań do uruchomienia studiów realizowanych na Wydziale Zarządzania, odbywających się w całości w języku angielskim.

Dwustronne umowy o współpracy stanowią tradycyjnie efektywną formę współpracy oraz sprzyjają procesom umiędzynarodowienia. Na dzień 12 września 2022 roku Politechnika Rzeszowska jest związana 65 długoletnimi umowami dwustronnymi z uczelniami zagranicznymi z Ukrainy, Niemiec, Słowacji, Czech, Kazachstanu, Austrii, Bułgarii, Chin, Czarnogóry, Francji, Islandii, Indii, Iraku, Kanady, Korei Południowej, Litwy, Portugalii, Serbii, USA, Węgier, Wielkiej Brytanii, Wietnamu i Włoch.

W ramach Programu Erasmus+ studenci Wydziału Zarządzania (w tym także na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne) bardzo chętnie wyjeżdżali na jedno lub dwusemestralne studia zagraniczne do uczelni partnerskich. Biorąc pod uwagę aktywność międzynarodową studentów Wydziału Zarządzania, należy zwrócić uwagę na fakt, że udział studentów Wydziału Zarządzania w ogólnej liczbie studentów Politechniki Rzeszowskiej biorących udział w Programie Erasmus+ w badanym okresie oscylował na poziomie ok. 33-61% (wykres 7.1).

Wykres 7.1. Udział studentów Wydziału Zarządzania w relacji do liczby studentów Politechniki Rzeszowskiej wyjeżdżających na studia zagraniczne w ramach Programu Erasmus+ oraz Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w okresie 2012-2022

Źródło: opracowanie na podstawie danych Działu Współpracy Międzynarodowej Politechniki Rzeszowskiej, stan na dzień 12.09.2022 r.

Obecnie Wydział Zarządzania posiada 45 umów bilateralnych w ramach Programu Erasmus+ z ośrodkami akademickimi z Belgii, Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Czech, Francji, Hiszpanii, Holandii, Islandii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Norwegii, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Turcji oraz Włoch, z którymi prowadzi aktywną wymianę studencką. W raportowanym okresie liczba studentów Wydziału Zarządzania uczestniczących w wymianie zagranicznej na studia wzrastała do roku 2019/2020, w kolejnym roku ze względu na pandemię COVID-19 i zawieszenie przyjmowania studentów przez uczelnie partnerskie zmniejszyła się prawie do zera (tab. 7.1). W roku 2017 podpisano kolejne umowy Erasmus+ z uczelniami z Gruzji, Ukrainy, Kazachstanu oraz Uzbekistanu i już w tym samym roku na Wydziale Zarządzania studiowali pierwsi studenci z tych państw.

Należy zaznaczyć, że systematycznie realizowane są wizyty monitoringowe w uczelniach partnerskich przez władze i wydziałowych koordynatorów programu Erasmus+ celem oceny warunków studiowania z punktu widzenia organizacji pobytu oraz kwestii dydaktycznych.

Studenci Wydziału Zarządzania, w tym na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, wyjeżdżają na semestr studiów do uczelni partnerskich w Norwegii lub Islandii w ramach Programu Szkoleniowego i Stypendialnego (FSS). W raportowanym okresie z takiej możliwości skorzystało kilku studentów wydziału. W roku akademickim 2017/2018 nabór na stypendia FSS został zawieszony z powodów niezależnych od Politechniki Rzeszowskiej.

Tabela 7.1. Liczba studentów Wydziału Zarządzania wyjeżdżających na studia zagraniczne w ramach Programu Erasmus+ w okresie 2012-2022

Rok akademicki	Wydział Zarządzania
2021/2022	15
2020/2021	1
2019/2020	50
2018/2019	46
2017/2018	35
2016/2017	39
2015/2016	30
2014/2015	26
2013/2014	23
2012/2013	29
2011/2012	23

Źródło: Dane Działu Współpracy Międzynarodowej Politechniki Rzeszowskiej, stan na dzień 12.09.2022 r.

Biorąc pod uwagę statystyki dotyczące przyjazdów studentów zagranicznych i studiujących na Wydziale Zarządzania, należy zauważyć (tab. 7.2), iż w każdym roku akademickim na Wydziale Zarządzania przebywają studenci uczelni partnerskich w liczbie od kilku do kilkunastu.

Tabela 7.2. Liczba studentów zagranicznych przyjeżdżających na Wydział Zarządzania w ramach Programu Erasmus+ w okresie 2012-2022

Rok akademicki	Wydział Zarządzania
2021/2022	17
2020/2021	4
2019/2020	24
2018/2019	22
2017/2018	32
2016/2017	20
2015/2016	16
2014/2015	18
2013/2014	19
2012/2013	12
2011/2012	8

Źródło: Dane Wydziałowego Koordynatora Programu Erasmus+ na Wydziale Zarządzania, stan na dzień 12.09.2022 r.

Wydział Zarządzania posiada bogatą ofertę przedmiotów w ramach studiów Erasmus+ prowadzonych w języku angielskim (tab. 7.3).

Tabela 7.3. Oferta kursów Wydziału Zarządzania dla studentów ERASMUS+

Advertising	Logistics of Procurement, Production and Distribution
Brand management	Macroeconomics
Coaching	Management Accounting
Commercial and Customs Law	Marketing Plan
Commercial Law	Innovation Management
Consumer Behaviour	Managing Sales Team
Control and Internal Audit	Means of Transportation
Corporate Social Responsibility	Methods and Techniques of Quality Management
Cost Accounting	Organisational Behaviour
Cost Accounting and Controlling	Persuasion in Communication
Distribution Channels	Press, Radio and Television Law
Econometrics	Process Designing
Economy and Environment	Process Management
E-logistics	Project management
Engineering Graphics	Psychology of Communication
Entrepreneurship	Psychology of Management
Environmental Management	Public administration
Ethics in Management	management
European integration	Public relations
Financial Accounting	Quality management
Financial Controlling	Self-presentation
Financial Mathematics	SMEs Management
Fundamentals of Waste Management	Standardisation and Quality Management Systems in
Information Technology in Logistics	Logistics
Institutions and Sources of EU Regulations	Statistics
Internal Audit	Strategic management
International Marketing	Strategic Management Fundamentals
Logistics	Trade and International Freight
Logistics and Supply Chain Management	Waste Management

Źródło: Dane Wydziałowego Koordynatora Programu Erasmus+ na Wydziale Zarządzania, stan na dzień 12.09.2022 r.

Zajęcia są prowadzone w formie wykładów, laboratoriów lub z elementami konwersatoriów w trakcie indywidualnych spotkań z wykładowcami. Każdy kurs obejmuje 30 godzin lekcyjnych. Językiem wykładowym jest język angielski. Zaliczenia obejmują egzaminy pisemne, ustne, projekty indywidualne albo grupowe. Wydział Zarządzania dysponuje grupą kilkudziesięciu pracowników akademickich posługujących się językiem angielskim na wysokim poziomie biegłości, prowadzących zajęcia ze studentami zagranicznymi.

W ramach Programu Erasmus+ studenci Wydziału Zarządzania posiadają także możliwość wyjazdu na praktyki zagraniczne. Wydział dysponuje umowami na odbywanie praktyk studenckich z firmami w pięciu krajach: Cyprze, Finlandii, Islandii, Portugalii oraz Wielkiej Brytanii. Odbycie praktyki w zagranicznej firmie jest niewątpliwie okazją dla studentów Wydziału Zarządzania do budowania przyszłej przewagi konkurencyjnej na rynku pracy. W badanym okresie rokrocznie wyjeżdżało kilku studentów Wydziału Zarządzania, co stanowiło ok. 20% ogólnej liczby studentów Politechniki Rzeszowskiej biorących udział w zagranicznych praktykach (tab. 7.4).

Tabela 7.4. Liczba studentów Wydziału Zarządzania wyjeżdżających na zagraniczne praktyki studenckie w okresie 2012-2022

Rok akademicki	Politechnika Rzeszowska	Wydział Zarządzania
2021/22	12	3
2020/21	6	-
2019/20	4	-
2018/19	18	6
2017/18	24	5
2016/17	22	4
2015/16	32	6
2014/15	32	6
2013/14	28	7
2012/13	31	4
2011/12	22	5

Źródło: Dane Działu Współpracy Międzynarodowej Politechniki Rzeszowskiej, stan na dzień 12.09.2022 r.

Program Erasmus+ umożliwia także kadrze naukowo-dydaktycznej podnoszenie swoich kompetencji dydaktycznych oraz językowych, jak również wymianę doświadczeń na poziomie uczelni partnerskich. Dane zawarte w tabeli 7.5 dowodzą, że pracownicy Wydziału Zarządzania coraz chętniej wyjeżdżają z wykładami do uczelni zagranicznych w ramach tzw. **Teaching Staff Assignment (TSA)**. Należy przyznać, że znaczącą barierą w wykorzystaniu tej możliwości przez pracowników wydziału stanowi ograniczona liczba miejsc dostępnych w skali uczelni.

Tabela 7.5. Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Zarządzania wyjeżdżających na wykłady do uczelni partnerskich w ramach Programu Erasmus+ w okresie 2017-2022

Rok akademicki	Wydział Zarządzania
2021/22	11
2020/21	17
2019/20	1
2018/19	16
2017/18	16
2016/17	12

Źródło: Dane Działu Współpracy Międzynarodowej Politechniki Rzeszowskiej, stan na dzień 12.09.2022 r.

Obserwujemy również stały wzrost zainteresowania wygłoszeniem wykładów przez specjalistów z zagranicznych uczelni. W raportowanym okresie na zaproszenie władz Wydziału Zarządzania wykłady prowadzili pracownicy naukowcy z Gruzji, Litwy, Czarnogóry i Ukrainy.

W ramach podpisanych umów międzywydziałowych na Wydziale Zarządzania odbywały się wizyty lub staże reprezentantów partnerskich uczelni: Uniwersytet Techniczny (Ukraina), Kijowski Uniwersytet Ekonomiczny (Ukraina), Śląski Uniwersytet w Opawie Szkoła Biznesu i Administracji

w Karwinie (Czechy), Narodowy Uniwersytet Transportu Ukrainy w Kijowie (Ukraina) oraz Uniwersytet Biznesu i Technologii (Tbilisi, Gruzja).

Od 2013 roku studenci Politechniki Rzeszowskiej posiadają unikalną możliwość uczestnictwa w 6-miesięcznych **studiach w Chinach** w ramach partnerskiej umowy z Huazong University of Science and Technology (HUST) (tab. 7.6). Ponadto mogą oni przedłużyć swój pobyt w Chinach, uczestnicząc w 6-miesięcznym kursie języka i kultury chińskiej. W raportowanym okresie z takiej możliwości skorzystała również liczna grupa studentów Wydziału Zarządzania. Dla wielu z nich pobyt na uczelni zaowocował praktykami w firmach, a w konsekwencji pozyskaniem stałego zatrudnienia w Chinach w firmach międzynarodowych.

Tabela 7.6. Liczba studentów Politechniki Rzeszowskiej wyjeżdżających na studia zagraniczne w ramach umowy z uczelnią partnerską HUST w okresie 2017-2022

Rok akademicki	Politechnika Rzeszowska
2021/22	11
2020/21	25
2019/20	21
2018/19	41
2017/18	25

Źródło: Dane Działu Współpracy Międzynarodowej Politechniki Rzeszowskiej, stan na dzień 20.08.2022 r.

Wydział Zarządzania realizuje aktywne działania mające na celu wspieranie umiędzynarodowienia zarówno na poziomie studenckim, jak i kadry naukowo-dydaktycznej. Inicjatywami o charakterze międzynarodowym wartymi zauważenia są:

1. Program International Classroom – Erasmus Challenge (ICEC),
2. Cykl Międzynarodowych Seminariów Studenckich International Student Seminars (ISS),
3. Targi Erasmusa (Erasmus Fair).
4. Cykl Międzynarodowych Seminariów Studenckich „International Seminar ‘Current Issues’ in Economics, Management and Engineering”.

Program International Classroom – Erasmus Challenge (ICEC) to autorskie przedsięwzięcie zainicjowane w listopadzie 2009 r., a zainaugurowane w marcu 2010 r. na Wydziale Zarządzania (przy współpracy z Działem Współpracy Międzynarodowej). Program ICEC realizowany jest w formie cyklicznych spotkań w dwóch niezależnych panelach, zatytułowanych „Wykłady Otwarte” i „Dni Otwarte”. W cyklu comiesięcznych wykładów otwartych, prowadzonych w języku angielskim, bierze każdorazowo udział ok. 150 studentów z Politechniki Rzeszowskiej, Uniwersytetu Rzeszowskiego, jak również studiujących w Rzeszowie w ramach programu *Erasmus*. Wykłady prowadzone były przez ekspertów z kraju i z zagranicy (USA, Kanada, Holandia, RPA, Niemcy, Francja, Belgia, Czechy, Brazylia). Do chwili obecnej zrealizowano osiem edycji z ponad pięćdziesięcioma wykładami otwartymi, w tym bezpośrednio dla studentów kierunku bezpieczeństwa wewnętrznego. Program ICEC poszerza ofertę dydaktyczną Wydziału Zarządzania o aspekty praktyczne (warsztaty, pokazy, seminaria, zwiedzanie laboratoriów). Zachęca studentów do poszerzania wiedzy kierunkowej, umiejętności językowych, jak również do dzielenia się własnymi doświadczeniami związanymi z pobytami w Polsce oraz za granicą. Ponadto program przyczynia się do popularyzowania studenckiej i pracowniczej wymiany międzynarodowej.

Międzynarodowe Seminaria Studenckie (ISS) organizowane są od 2013 roku we współpracy z Silesian University in Opava, School of Business Administration in Karvina, Czechy, oraz University of Economics in Bratislava, Faculty of Business Economics, Kosice. Do chwili obecnej zrealizowano 18 edycji seminariów, w trakcie których studenci przedstawili anglojęzyczne prezentacje, w tym z dziedziny zarządzania, w liczbie ponad trzystu (ok. 60% z zakresu zarządzania).

Targi Erasmusa (Erasmus Fair) to cyklicznie przeprowadzana akcja informacyjno-promocyjna dla studentów Wydziału Zarządzania mająca na celu przybliżenie aspektów formalnych związanych z aplikacją na wymianę zagraniczną z elementami promocji. W trakcie targów studenci Wydziału Zarządzania mają możliwość bezpośredniego kontaktu i rozmowy ze studentami polskimi – byłymi beneficjentami wszystkich dostępnych programów wymiany (Erasmus+, FSS, Chiny, praktyki zagraniczne) oraz aktualnie przebywającymi na Wydziale Zarządzania studentami zagranicznymi. W imprezie biorą udział także egzaminatorzy Centrum Języków Obcych, przedstawiciele Działu Współpracy Międzynarodowej oraz Wydziałowi Koordynatorzy Programu Erasmus+.

Międzynarodowe Seminarium Studenckie „International Seminar ‘Current Issues’ in Economics, Management and Engineering” jest organizowane przez Studenckie Koło Naukowe Młodych Ekonomistów. Pierwsza edycja tego wydarzenia została zorganizowana w 2021 r., jego celem jest wymiana doświadczeń i poglądów na forum międzynarodowym oraz wzmocnienie relacji partnerskich. W tegorocznej edycji tego seminarium uczestniczyli studenci z Polski (Politechnika Rzeszowska, Wrocławska, Warszawska, SGH, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, WSIZ w Rzeszowie), Turcji (Yasar University oraz Munsir University), Włoch (Universita di Bari Aldo Moro), Niemiec (Universität Bielefeld) i Portugalii (University of Beira Interior).

Studenci Wydziału Zarządzania są zobowiązani do zdawania egzaminu ze znajomości języka obcego w ostatnim semestrze nauki języka w programie studiów. Egzamin z języka obcego odbywa się na poziomie B2, wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego i jest organizowany w formie pisemnej dla wszystkich uprawnionych studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia. Warto zwrócić uwagę, iż poziom zdawalności tego egzaminu w ostatnich latach oscyluje w granicach 90%, co świadczy o dobrych kompetencjach językowych studentów Wydziału Zarządzania. Na studiach II stopnia jest to poziom B2+.

W badanym okresie pracownicy Wydziału Zarządzania uczestniczyli jako prelegenci, uczestnicy oraz członkowie komitetów naukowych i organizacyjnych w wielu konferencjach zagranicznych (załącznik 4.2), co także w istotny sposób wpływa na rozwój dydaktyczny i naukowy tych pracowników oraz podnosi ogólny poziom umiędzynarodowienia wydziału.

Poprzez organizację konferencji międzynarodowej od 2015 r. z cyklu „Zagrożenia i wyzwania bezpieczeństwa współczesnego świata” została nawiązana stała współpraca z naukowymi ośrodkami zagranicznymi, takimi jak: Ostbayerische Technische Hochschule Regensburg i İstanbul Okan Üniversitesi, oraz instytucjami: Parlament Europejski i Komisja Europejska.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Politechnika Rzeszowska wspiera różne formy aktywności studentów. Rektor dofinansowuje działalność kół naukowych, w tym udział studentów w konferencjach naukowych, przedsięwzięcia podejmowane przez samorząd studencki (np. Obóz Szkoleniowy Adapciak PRz, Rzeszowskie Juwenalia) oraz inne formy aktywności studentów (np. dni otwarte Wydziału Zarządzania). Przedstawiciele studentów biorą udział w pracach Rady Wydziału, Wydziałowej Komisji Zapewnienia

Jakości Kształcenia oraz innych ciałach kolegialnych. Cyklicznie organizowane są również spotkania ze starostami poszczególnych kierunków studiów.

Wspierana jest również mobilność studentów poprzez zachęcanie do uczestnictwa w programie Erasmus+ oraz innych wyjazdach zagranicznych (szczegóły zostały zaprezentowane w kryterium 7) i krajowych.

Studenci na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne mają możliwość realizowania swoich zainteresowań naukowych i doskonalenia kompetencji społecznych w studenckich kołach naukowych prowadzonych przy poszczególnych katedrach i zakładach Wydziału Zarządzania. Na Wydziale funkcjonują następujące koła naukowe:

- Koło Naukowe Studentów Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- Koło Naukowe Polityki Bezpieczeństwa Państwa,
- Koło Naukowe Bezpieczeństwa Lotniczego „Eskadra”,
- Koło Strzeleckie Politechniki Rzeszowskiej „Kaliber”,
- Koło Naukowe Zarządzania Projektami „PROJECT 5”,
- Koło Naukowe Innowacyjnej Przedsiębiorczości, EKOzarządzania i Jakości Życia – EKOBIZNES,
- Koło Naukowe Komunikacji Marketingowej „Brief”,
- Koło Naukowe Rozwoju Osobistego „GrowRes”,
- Koło Naukowe Rachunkowości „ASSETS”,
- Koło Naukowe Ubezpieczeń,
- Koło Naukowo-Badawcze Turystyki „Tuptuś”,
- Koło Naukowe Logistyków „LogON”,
- Koło Naukowe „Eurointegracja”,
- Studenckie Koło Naukowe Młodych Ekonomistów,
- Koło Naukowe IAESTE Rzeszów,
- Koło Naukowe Finansów i Zarządzania.

Szczególnym osiągnięciem był projekt regionalny zdobyty w ramach Koła Naukowego Polityki Bezpieczeństwa Państwa, realizowany latach 2018-2020 dotyczący debat oksfordzkich w ramach z umowy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego 959/P-DWN/2017 pt. „Regionalna debata oksfordzka w województwie podkarpackim”. Szczegółowe informacje na temat działalności kół naukowych zawarte są na stronach internetowych poszczególnych kół naukowych (strona Wydziału Zarządzania, zakładka – studenci – koła naukowe).

Poniżej (tab. 8.1) przedstawiono zestawienie najaktywniejszych kół naukowych na Wydziale Zarządzania. Każdy członek angażujący się w działalność koła naukowego ma szansę na otrzymanie nagrody Rektora za działalność naukowo-badawczą. Koła naukowe bardzo aktywnie działają, m.in. organizują szkolenia, konferencje, seminaria oraz zdobywają granty naukowe (załącznik 8.1).

Tabela 8.1. Liczba studentów należących w latach 2016/2017-2021/2022 do najaktywniej działających kół naukowych

Koło	2021/22	2020/21	2019/20	2018/19	2017/18	2016/17
Koło Naukowe Komunikacji Marketingowej „Brief”	38	40	60	60	25	25
Koło Naukowe Ubezpieczeń	12	9	15	18	17	15

Koło Naukowo-Badawcze Turystyki „Tuptuś”	35	37	31	21	20	17
Koło Naukowe Logistyków „LogON”	25	34	24	30	27	24
Koło Naukowe „Eurointegracja”	9	8	5	9	10	8
Koło Naukowe Polityki Bezpieczeństwa Państwa	12	10	15	15	14	10
Koło Naukowe Bezpieczeństwa Lotniczego „Eskadra”	22	24	26	18	0	0
Koło Strzeleckie Politechniki Rzeszowskiej „Kaliber”	72	9	9	12	0	0
Koło Naukowe Finansów i Zarządzania	22	20	20	20	18	15
Koło Naukowe Rachunkowości ASSETS	25	23	24	20	18	28

Źródło: Dane z poszczególnych kół naukowych na dzień 2.09.2022 r.

Studenci nagradzani są również Nagrodą Rektora za działalność na rzecz środowiska akademickiego PRz. W każdym roku nagrody otrzymują osoby aktywnie działające w kołach naukowych.

Studenci mają zapewniony dostęp do informacji o formach opieki i wsparcia. Odbywa się to w różnych formach: bezpośrednio przez pracowników dziekanatu, tablicę ogłoszeń, jak i poprzez uaktualnianą na bieżąco stronę internetową.

Ponadto, kolejną ważną formą aktywności studenckiej na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne jest program „Legia Akademicka” (LA), który funkcjonuje na Wydziale Zarządzania od roku akademickiego 2017/2018. Program składa się z dwóch części, teoretycznej i praktycznej. Dzięki programowi studenci mają zapewnioną ścieżkę awansu wojskowego.

Tabela 8.2. Liczba osób, które ukończyły część teoretyczną w latach 2016/2017-2021/2022

Rok akademicki	2021/22	2020/21	2019/20	2018/19	2017/18
Liczba studentów, którzy zapisali się do części teoretycznej w poszczególnych latach	98	115	168	214	227

Źródło: Dane z biura Legii Akademickiej, stan na dzień 8.09.2022 r.

Tabela 8.3. Liczba osób, które ukończyły część praktyczną w latach 2016/2017-2021/2022

Rok akademicki	2021/22	2020/21	2019/20	2018/19	2017/18
Liczba studentów, którzy zapisali się do części praktycznej w poszczególnych latach	Brak danych	158	140	239	216

Źródło: Dane z biura Legii Akademickiej, stan na dzień 8.09.2022 r.

W roku 2021/2022 został wprowadzony III moduł – tzw. moduł oficera, do którego może przystąpić każdy, kto ukończył w poprzednich edycjach oba moduły, tj. szeregowy i podoficerski, i nadal posiada status studenta. Studenci Politechniki Rzeszowskiej, po ukończeniu programu LA, służą obecnie m.in. w następujących formacjach: MON, Straż Graniczna.

Zasady przydzielania pomocy materialnej dla studentów określone są w Regulaminie przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów PRz, załącznik nr 15 do

Zarządzenia nr 53/2022 Rektora PRz z dnia 26 maja 2022 r. (załącznik 8.2.), Zarządzenie nr 65/2022 z dnia 14 czerwca 2022 (załącznik 8.3), Zarządzenie nr 5/2022 Rektora PRz z dnia 27 stycznia 2022 r. (załącznik 8.4) oraz Zarządzenie nr 3/2021 Rektora PRz z dnia 12 stycznia 2021 r. (załącznik 8.5). Studenci korzystają z pomocy materialnej w następujących formach: stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów, zapomogi.

Liczba studentów kierunku bezpieczeństwo, którzy skorzystali z pomocy materialnej według stanu na dzień 07.09.2022 r., wyniosła odpowiednio:

Studia I stopnia:

Semestr zimowy 2021/2022

Stypendium socjalne - 87

Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych - 6

Semestr letni 2021/2022

Stypendium socjalne - 84

Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych - 6

Zapomogi w całym roku akademickim 2021/2022 - 3

Studia II stopnia:

Semestr zimowy 2021/2022

Stypendium socjalne - 35

Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych - 3

Semestr letni 2021/2022

Stypendium socjalne - 35

Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych - 3

Zapomogi w całym roku akademickim 2021/22 - 2

Źródło: Dane z Biura pomocy materialnej dla studentów, stan na dzień 8.09.2022 r.

Jednym z elementów motywujących studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce jest stypendium Rektora. Liczba studentów kierunku bezpieczeństwo, którzy otrzymali stypendium Rektora w roku 2021/2022, wyniosła odpowiednio:

Studia I stopnia:

Studia stacjonarne - 29

Studia niestacjonarne - 5

Studia II stopnia:

Studia stacjonarne - 12

Studia niestacjonarne - 0

Źródło: Dane z Biura pomocy materialnej dla studentów, stan na dzień 8.09.2022 r.

Studenci mają możliwość składania do dziekana pisemnych i ustnych skarg oraz wniosków we wszelkich sprawach związanych z ich tokiem studiów. Wszystkie skargi i wnioski są rozpatrywane niezwłocznie, ponieważ dziekan i prodziekani są dostępni w godzinach dyżurów, dodatkowo skargi i wnioski mogą być składane również w formie mailowej. Ponadto, zasady składania odwołań dotyczące decyzji związanych z tokiem studiów oraz z przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej regulują odpowiednio Regulamin studiów wyższych na PRz oraz Regulamin przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów PRz. Na Politechnice Rzeszowskiej wsparciem dla studentów jest również Rzecznik Praw Studentów (załącznik 8.6, załącznik 8.7).

Co najmniej raz w semestrze odbywa się spotkanie władz wydziału ze starostami wszystkich roczników kierunku, na którym są przekazywane uwagi od studentów związane z procesem kształcenia. Władze wydziału uczestniczą także w organizowanych corocznie przez Samorząd Studencki publicznych debatach studentów z władzami.

Wydział Zarządzania zapewnia kompleksową obsługę administracyjną studentów. Kadra wspierająca proces kształcenia uczestniczy w szkoleniach podnoszących ich jakość pracy. Studenci mają także możliwość kontaktu telefonicznego oraz za pomocą poczty elektronicznej.

Studenci mają możliwość oceny kadry wspierającej proces kształcenia, wypełniając w systemie USOS ankietę oceny pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Ankieta przeprowadzana jest zgodnie z Zarządzeniem nr 5/2021 Rektora PRz z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie aktualizacji zasad i trybów przeprowadzania ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych (załącznik 8.8) oraz z Zarządzeniem nr 122/2020 Rektora PRz z dnia 8 grudnia 2020 (załącznik 8.9) nie rzadziej niż raz na dwa lata i Zarządzeniem nr 111/2021 Rektora PRz z dnia 24 listopada 2021 r. (załącznik 8.10). W ankiecie tej studenci oceniają pracowników dziekanatów, w tym m.in. sprawność działania dziekanatów, aktualność przekazywanych informacji, życzliwość pracowników dziekanatu wobec studentów. Wyniki ankiet są analizowane przez WKZJK, a wnioski z tej analizy są przekazywane dziekanowi wydziału. Z przeprowadzonych ankiet wynika, iż studenci wysoko oceniają pracowników dziekanatu.

Oprócz wsparcia materialnego dla osób z niepełnosprawnościami Politechnika Rzeszowska zapewnia osobom zarejestrowanym w Biurze ds. Osób z Niepełnosprawnościami inne formy pomocy, które zostały szczegółowo opisane w kryterium 2.

Politechnika Rzeszowska monitoruje kariery zawodowe absolwentów studiów wyższych, przeprowadzając „Badanie losów zawodowych absolwentów Politechniki Rzeszowskiej”, zwane dalej „Badaniem” na podstawie Zarządzenia nr 68/2021 Rektora PRz z dnia 25 czerwca 2021 r. (załącznik 8.11). Badania przedstawiają się następująco:

Tabela 8.4. Badanie losów studentów Politechniki Rzeszowskiej w latach 2016/2017-2021/2022

Rok akademicki	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Liczba ankietowanych	90	70	70	42	111	124
Zgodność pracy z kierunkiem	65%	62%	60%	65%	62%	60%
Czas poszukiwania pracy	Od 3 do 6 miesięcy 56%	Od 3 do 6 miesięcy 58%	Poniżej 3 miesięcy 61,7%	Poniżej 3 miesięcy 66,1%	Od 3 do 6 miesięcy 80%	Od 3 do 6 miesięcy 60%
Zadowolenie z pracy	72,4% tak	76% tak	62,5 % tak	65% tak	68% tak	55% tak
Sektor zatrudnienia	60% prywatny	60% prywatny	80% prywatny	70% prywatny	90% prywatny	75% prywatny

Źródło: Dane z Biura Karier PRz, stan na dzień 31.08.2022 r.

Zdecydowana większość absolwentów (ponad 60%) znajduje zatrudnienie w okresie od 3 do 6 miesięcy w sektorze prywatnym w obszarze zgodnym z kierunkiem studiów, co potwierdza umiejętności praktyczne i teoretyczne wykładowców kształcących na wszystkich kierunkach studiów.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Stosując się do przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1668), Politechnika Rzeszowska zapewnia publiczny dostęp do podstawowych informacji dotyczących każdego programu studiów i szczegółów realizacji procesu nauczania i uczenia się oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach rekrutacji, a także możliwościach zatrudnienia absolwentów. Informacje te zawarte są nie tylko w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni, ale również na stronie internetowej Uczelni.

Politechnika Rzeszowska od wielu lat prowadzi rekrutację za pomocą Systemu Internetowej Rekrutacji (SIR), który jest dostępny pod adresem: <https://rekrutacja.prz.edu.pl/>. Strona internetowa zawiera podstawowe informacje na temat kierunków objętych rekrutacją i harmonogramu rekrutacji, wymaganych dokumentów i kryteriów decydujących o przyjęciu na studia, opłatach rekrutacyjnych, dyżurach Międzywydziałowej Komisji Rekrutacyjnej oraz danych kontaktowych. Strona pozwala również na zarejestrowanie się w systemie SIR oraz wzięcie udziału w rekrutacji.

System Internetowej Rekrutacji Politechniki Rzeszowskiej pozwala także na prowadzenie ankietyzacji wśród kandydatów, która umożliwia m.in. dokonanie oceny czynników, które decydują o wyborze Uczelni oraz źródeł informacji o Uczelni i jej ofercie.

System SIR dostarcza także podstawowych informacji na temat funkcjonowania Uczelni i jej oferty. Kandydaci mogą między innymi dowiedzieć się, jakie studenckie koła naukowe i inne organizacje działają na Uczelni, mogą zapoznać się z programem Erasmus+, poznać ofertę socjalną. Dodatkowo, informacje o ofercie Politechniki Rzeszowskiej są dostępne dzięki realizowanej obsłudze telefonicznej przez członków Międzywydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. System Internetowej Rekrutacji pozwala także na komunikowanie się z kandydatem i przesyłanie informacji dotyczących statusu jego podania o przyjęcie na studia.

Istotnym elementem systemu zapewnienia dostępu do informacji na temat programów studiów realizowanych na Politechnice Rzeszowskiej jest Biuletyn Informacji Publicznej. Pod adresem: <https://bip.prz.edu.pl/studia/programy-studiow> możliwe jest uzyskanie podstawowych informacji na temat wszystkich prowadzonych kierunków studiów z podziałem na wydziały, które je realizują. Zawarte tam zostały między innymi:

1. Podstawowe informacje o kierunku studiów (m.in. poziom i profil studiów, dostępne ścieżki kształcenia, liczba godzin).
2. Zakładane efekty uczenia się.
3. Szczegółowe plany studiów dla poszczególnych ścieżek kształcenia, ich parametry, metody weryfikacji efektów uczenia się oraz realizowane treści kształcenia.
4. Informacje na temat praktyk studenckich, jeśli program studiów je przewiduje.

Wydział Zarządzania podejmuje wszelkie wysiłki, by umożliwić kandydatom, studentom i innym osobom dostęp do informacji na temat realizowanych programów studiów oraz obowiązujących procedur. W wersji elektronicznej prezentowane są między innymi:

- a. kryteria i zasady rekrutacji na poszczególne kierunki realizowane przez wydział,
- b. programy studiów wszystkich prowadzonych kierunków wraz z treściami oraz zakładanymi efektami uczenia się,
- c. procedury związane z procesem dyplomowania, czyli przygotowania projektu dyplomowego i pracy dyplomowej wraz z procedurą antyplagiatową,
- d. wyniki prowadzonej ankietyzacji dotyczące oceny procesu kształcenia,

e. zasady realizacji praktyk zawodowych przewidzianych w programie studiów.

Strona internetowa Wydziału Zarządzania to także aktualności oraz informacje o bieżących wydarzeniach, m.in. spotkaniach czy konferencjach.

Studenci uzyskują dostęp do szczegółowych kart dla poszczególnych zajęć, zawierających dane poszczególnych prowadzących wraz z danymi kontaktowymi, celami kształcenia, wymaganiami wstępnymi, literaturą, efektami i treściami kształcenia, zasadami wystawiania ocen z poszczególnych form zajęć i ocen końcowych, a nawet przykładowymi zagadnieniami i materiałami dydaktycznymi. Powyższe dane są aktualizowane na początku każdego semestru, dzięki czemu studenci dysponują bieżącymi informacjami. Mogą oni również uzyskać informacje na temat procedur związanych z realizacją praktyk zawodowych czy z procesem dyplomowania.

Dodatkowo, dzięki Uniwersyteckiemu Systemowi Obsługi Studiów (USOS) każdy interesariusz posiada dostęp do bieżącego rozkładu zajęć poszczególnych pracowników, zaś zalogowani studenci i pracownicy mogą sprawdzić swój indywidualny (aktualny) rozkład.

Działania z zakresu zapewniania publicznego dostępu do programów studiów realizują również pracownicy poszczególnych dziekanatów, którzy udzielają informacji w godzinach pracy dziekanatów osobiście, telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Obowiązek zapewnienia dostępu do informacji o prowadzonych zajęciach ciąży również na poszczególnych prowadzących, którzy zapoznają studentów m.in. z efektami uczenia się, zasadami ich weryfikacji czy sposobami wystawienia oceny końcowej. Szczegóły zawiera Regulamin studiów wyższych (załącznik 2.17).

W ramach publicznego dostępu do informacji upowszechniane są także wyniki ankietyzacji realizowanej wśród studentów Wydziału Zarządzania. Są one przedstawiane na stronie internetowej wydziału oraz podczas corocznych spotkań władz wydziału ze studentami.

Do oceny działań z zakresu zapewnienia publicznego dostępu do informacji stosuje się:

- prowadzoną corocznie podczas rekrutacji ankietyzację (ankieta w Systemie Internetowej Rekrutacji pozwala na wskazanie przez kandydata źródła informacji o ofercie Politechniki Rzeszowskiej),
- prowadzoną w każdym semestrze ankietyzację realizowaną dzięki Uniwersyteckiemu Systemowi Obsługi Studiów, za pomocą anonimowych ankiet, w których studenci oceniają działania pracowników dydaktycznych oraz pracowników niebędących pracownikami dydaktycznymi w zakresie realizacji obowiązków informacyjnych,
- podczas cyklicznych spotkań władz Wydziału Zarządzania z przedstawicielami studentów (starostami),
- w ramach szeroko rozumianej współpracy z Radą Biznesu Wydziału Zarządzania.

Analizę wyników ankiet prowadzi Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, która może proponować wprowadzenie działań doskonalących w tym zakresie.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Na Wydziale Zarządzania zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Polityka jakości kształcenia obowiązująca w Politechnice Rzeszowskiej jest pochodną obowiązującej strategii, a zwłaszcza jej misji (załącznik 1.1). Została ona sformułowana następująco:

„Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza jest uczelnią techniczną, prowadzącą kształcenie i badania naukowe na światowym poziomie, z uwzględnieniem potrzeb otoczenia gospodarczego i społecznego. Zapewnia studentom i pracownikom przyjazną atmosferę pracy i rozwoju, a także nowoczesną infrastrukturę dydaktyczną oraz naukowo-badawczą. Buduje nowoczesną, otwartą, demokratyczną oraz proaktywną społeczność akademicką. Doskonalc swoje działanie oraz rozwijając relacje z otoczeniem, skutecznie wykorzystuje szanse rozwojowe.”

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza jest publiczną uczelnią akademicką, która kształci studentów zgodnie z najnowszymi trendami oraz realizuje badania naukowe mające zasadniczy wpływ na proces kreowania gospodarki opartej na wiedzy.

Uczelnia poprzez współpracę z różnymi podmiotami z otoczenia stale doskonali programy studiów, by umożliwiała przygotowywanie absolwentów do sprostania wymaganiom współczesnej gospodarki, w której istotne znaczenie mają interdyscyplinarne kompetencje, pozwalające na aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym w wymiarze lokalnym i narodowym.

Politechnika Rzeszowska zobowiązuje się do:

- zapewnienia studentom, doktorantom, uczestnikom studiów podyplomowych, kursów i szkoleń dostępu do wszechstronnej, aktualnej i praktycznej wiedzy,
- stałego podnoszenia jakości świadczonych usług dydaktycznych,
- utrzymania wiodącej pozycji Uczelni w regionie.

Władze Politechniki Rzeszowskiej oraz pracownicy starają się realizować te cele poprzez:

- badanie wymagań studentów i innych stron zainteresowanych oraz związane z tym ciągłe doskonalenie procesu kształcenia,
- współpracę z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi dla doskonalenia programów studiów,
- utrzymywanie kontaktów z innymi ośrodkami w kraju i za granicą,
- rozwój kadry naukowo-dydaktycznej,
- doskonalenie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia,
- aktywne działania na rzecz ciągłego rozwoju.

Prowadzenie na Wydziale Zarządzania studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne to wynik długotrwałego procesu rozwoju i ewolucji wydziału. Studia pierwszego stopnia zostały uruchomione w roku akademickim 2011/2012. Zmiany zachodzące w koncepcji kierunku to przede wszystkim efekt prowadzonych konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz zmian przepisów prawa, a także wynik inicjatywy pracowników wydziału, z których znaczna część legitymuje się dużym doświadczeniem praktycznym w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego. Program studiów opracowano na podstawie Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. prawo o szkolnictwie wyższym, po czym dostosowywano do zmieniających się ram prawnych, w tym do:

- Rozporządzenia MNiSW z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego,
- Rozporządzenia MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

W związku z przepisami zawartymi w Ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw, rozpoczęto prace nad uruchomieniem studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Było to spowodowane faktem, że Wydział Zarządzania nie posiadał uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora w obszarze kształcenia i dziedzinie, do

których był przyporządkowany kierunek studiów, a dodatkowo nie został on objęty oceną jakości kształcenia przez Polską Komisję Akredytacyjną. Podjęto także prace nad uruchomieniem studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym, na które przeprowadzono pierwszy nabór w roku akademickim 2018/2019.

W celu dostosowania do wymogów Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów została przyjęta Uchwała nr 64/2019 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 18 lipca 2019 r. w sprawie dostosowania programu studiów kierunków prowadzonych na Wydziale Zarządzania dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2019/2020.

Program studiów pod względem jego zgodności z oczekiwaniami rynku pracy oraz interesariuszy, jest na bieżąco monitorowany. Na podstawie propozycji zgłaszanych przez samorząd studencki oraz pracowników wydziału za pośrednictwem kierowników poszczególnych jednostek, a także przez innych interesariuszy, Rada Wydziału opiniuje zmiany mające doskonalić programy studiów i lepiej dostosowywać je do wymogów rynku pracy. Ocena adekwatności zakładanych efektów uczenia się do aktualnych wymogów rynku pracy możliwa jest dzięki zaangażowaniu powołanej 14 listopada 2012 Rady Biznesu przy Wydziale Zarządzania. Zrzesza ona przedstawicieli pracodawców z terenu regionu. (załącznik 1.4). Podczas odbywających się cyklicznie spotkań, możliwe jest prowadzenie dyskusji z interesariuszami zewnętrznymi, które mają na celu dostosowanie aktualnych programów do wymagań stawianych przez pracodawców absolwentom. Opinie Rady Biznesu są ważnym elementem uwzględnianym w trakcie doskonalenia programów studiów oraz procesów dydaktycznych realizowanych przez Wydział Zarządzania.

Istotną rolę w projektowaniu i doskonaleniu programów studiów odgrywa Wydziałowa Komisja ds. Programów Kształcenia. W jej skład wchodzi poza przewodniczącym także prodziekan ds. kształcenia oraz koordynatorzy poszczególnych kierunków.

Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK) został wprowadzony w Politechnice Rzeszowskiej zarządzeniem nr 13/2008 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia kwietnia 2008 r. W marcu 2013 roku Senat Politechniki Rzeszowskiej uchwałą nr 13/2013 zatwierdził zmiany w strukturze Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, które były odpowiedzią na dynamicznie zmieniające się w tym zakresie przepisy prawa, a dnia 29 czerwca 2017 r. przyjął Uchwałę nr 85/2017 w sprawie doskonalenia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Politechnice Rzeszowskiej oraz Zarządzenie nr 122/2020 Rektora PRz z dnia 8 grudnia 2020 (załącznik 8.9). W założeniu system odnosi się do wszystkich stopni oraz form studiów prowadzonych na Uczelni.

Na Politechnice Rzeszowskiej nadzór nad funkcjonowaniem i doskonaleniem systemu sprawuje Rektor za pośrednictwem Prorektora ds. Kształcenia oraz dziekanów wydziałów i dyrektorów centrów, a elementami struktury na poziomie Uczelni są:

- Pełnomocnik rektora ds. zapewniania jakości kształcenia,
- Uczelniana Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (UKZJK).

Elementami struktury systemu na wydziale są:

- Koordynator ds. Zapewniania Jakości Kształcenia,
- Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WKZJK).

Członkami Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia są pracownicy badawczo-dydaktyczni z poszczególnych jednostek, przedstawiciel pracodawców oraz przedstawiciel studentów wybierany przez Wydziałowy Samorząd Studencki.

Na Wydziale Zarządzania powołane zostały zespoły zadaniowe, w których skład wchodzi właściwy do spraw danego kierunku prodziekan, kilku pracowników prowadzących zajęcia na danym kierunku,

co najmniej jeden student ocenianego kierunku oraz przedstawiciel Wydziałowej Komisji Zapewniania Jakości Kształcenia.

Uwzględniając zagrożenie epidemiczne i związaną z tym konieczność czasowego wprowadzania kształcenia w formie hybrydowej, zostały powołane Uczelniany zespół ds. standardów kształcenia zdalnego i Wydziałowe zespoły ds. standardów kształcenia zdalnego, których zadaniem jest monitorowanie przebiegu kształcenia zdalnego. W tym celu prowadzona jest wśród studentów ankietyzacja dotycząca zajęć zdalnych. Prowadzona jest również ewidencja zajęć realizowanych w trybie zdalnym, a po zakończeniu semestru sporządzane jest sprawozdanie z kształcenia zdalnego, opiniowane przez WKZJK i przekazywane władzom Uczelni.

Celem funkcjonowania SZJK jest potwierdzenie możliwości osiągnięcia przez studenta efektów ustalonych dla danego kierunku studiów. Najważniejsze zasady na jakich oparto ten system to:

- weryfikacja dotyczy wszystkich efektów uczenia się w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, określonych dla kierunku studiów,
- weryfikacja przeprowadzana jest na wszystkich kierunkach, formach poziomach i profilach studiów,
- system obejmuje wszystkich pracowników Uczelni uczestniczących w procesie kształcenia, studentów i absolwentów, a także pracodawców.

Monitorowanie programów studiów odbywa się na podstawie obowiązujących przepisów. Szczegółowe procedury zawierają także Uczelniana Księga Jakości Kształcenia oraz Wydziałowa Księga Jakości Kształcenia.

Podczas monitorowania jakości kształcenia na danym kierunku uwzględnia się przede wszystkim:

- wyniki ankietyzacji i hospitacji,
- opinie studentów i pracowników,
- sugestie interesariuszy zewnętrznych zgłaszane przez członków Rady Biznesu oraz pozyskiwane np. w toku realizacji praktyk przez studentów oraz w ramach współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego.

Ocena osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na kierunku jest przeprowadzana w sposób ciągły przez studentów. Zgodnie z Zarządzeniem nr 5/2021 Rektora PRz w sprawie aktualizacji zasad i trybu przeprowadzania ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych z dnia 19 stycznia 2021 r. (załącznik 8.8), po każdym zakończonym semestrze studenci kierunku mają możliwość oceny zajęć, w których uczestniczyli wypełniając w systemie USOS elektroniczną ankietę oceny zajęć. W ankiecie znajdują się m.in. pytania o to, czy w ramach realizacji zajęć było możliwe osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, czy podział zajęć na poszczególne formy był właściwy, czy liczba godzin przeznaczona na realizację zajęć była odpowiednia. Istnieje również możliwość dodawania przez ankietowanych studentów komentarzy zawierających propozycje zmian planów i programów studiów. Wyniki ankiet studenckich są analizowane przez Wydziałową Komisję Zapewniania Jakości Kształcenia. Swoje uwagi odnośnie do możliwości osiągania założonych efektów uczenia się, studenci mogą przekazywać za pomocą anonimowych ankiet, których wyniki są dostępne po zakończeniu ankietyzacji dla ankietowanego pracownika oraz jego przełożonego. Sprawdzenie i ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana jest również przy okazji sporządzania corocznego raportu z oceny programów studiów i weryfikacji zakładanych efektów, zgodnie z Zarządzeniem nr 25/2021 Rektora PRz z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie przeglądu programu studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu (załącznik 10.1.).

Elementem monitorowania programu studiów oraz osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się są także hospitacje zajęć dydaktycznych realizowanych systematycznie przez kierowników jednostek organizacyjnych Wydziału Zarządzania.

Wyniki ankiet są poddawana analizie pod kątem możliwych zmian doskonalących program studiów na kierunku i przedstawiane władzom wydziału, a opracowane przez WKZJK raporty są przekazywane Prorektorowi ds. Kształcenia. W ramach działań doskonalących i naprawczych dokonuje się na bieżąco korekt w planach i programach studiów. Polegają one głównie na zmianie form prowadzenia zajęć, liczby godzin przewidzianych na dane zajęcia czy też wprowadzaniu nowych zajęć. Zmiany w programach studiów będące wynikiem ich monitorowania mogą być wprowadzane z wyprzedzeniem co najmniej miesiąca przed rozpoczęciem realizacji danego cyklu kształcenia. Weryfikacja zmian w planach kształcenia obejmuje poprawność programów pod względem formalnym oraz pod względem spójności i integralności treści zawartych w programach. Weryfikacja ma stwierdzić, czy programy studiów są zgodne ze strategią Uczelni oraz koncepcją rozwoju kierunku i potrzebami rynku pracy, uwzględniają odpowiednią liczbę godzin zajęć kontaktowych i właściwą liczbę punktów ECTS oraz czy określono odpowiednie związki między efektami uczenia się.

Istotny w procesie doskonalenia programów studiów jest także głos studentów. Ich przedstawiciel jest członkiem WKZJK. Ponadto przedstawiciele studentów są członkami Rady Wydziału z prawem do głosu. Biorą oni także aktywny udział w pracach zespołów zadaniowych powołanych na potrzeby oceny programów studiów poszczególnych kierunków studiów. Studenci mają także okazję wypowiedzieć się na temat programów studiów podczas corocznych spotkań starostów poszczególnych roczników z władzami wydziału. Interesariusze zewnątrzni uczestniczą w doskonaleniu programu studiów w ramach dyskusji prowadzonych na spotkaniach Rady Biznesu.

Istotnym elementem oceny programów studiów pod kątem zakładanych efektów uczenia się jest prowadzenie monitoringu losów absolwentów realizowanego przez Biuro Karier Politechniki Rzeszowskiej. Wyniki ankiet powinny pozwalać na dokonanie oceny procesu kształcenia pod kątem przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy. Celem realizowanych badań jest pozyskanie informacji na temat aktualnej sytuacji zawodowej absolwentów na rynku pracy, w tym zgodności zatrudnienia z profilem i poziomem kształcenia oraz ocena przydatności wiedzy i umiejętności zdobytych w procesie kształcenia z punktu widzenia potrzeb i wymagań obecnego rynku pracy. Zasady monitorowania losów absolwentów określa Zarządzenie Rektora PRz Nr 68/2021 z dnia 25 czerwca 2021 r. (załącznik 8.11). Pod uwagę brane są także informacje, jakich dostarcza Ogólnopolski system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA).

Na mocy Zarządzenia nr 22/2014 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 21 lipca 2014 r. w sprawie archiwizacji prac kontrolnych studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych (załącznik 3.9), co ułatwia dokonywanie oceny programu studiów, gdyż umożliwia weryfikację informacji zawartych np. w ankietach studenckich odnośnie do stosowanych sposobów weryfikacji efektów uczenia się.

Proces monitorowania programu studiów obejmuje także losową kontrolę prac dyplomowych przygotowywanych na danym kierunku. Wybrane prace są weryfikowane przez członka WKZJK.

Program ocenianego kierunku zawiera praktykę zawodową, której zaliczenie jest warunkiem ukończenia studiów. Nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk sprawują wydziałowy kierownik praktyk studenckich oraz kierownik praktyk studenckich dla kierunku. Kierownik praktyk studenckich dokonuje weryfikacji osiągnięcia przewidzianych efektów uczenia się. Kierownicy praktyk opracowują sprawozdania z przebiegu praktyk, które przedkładane są dziekanowi i prorektorowi ds. kształcenia.

Wszystkie wymienione źródła informacji, są na bieżąco wykorzystywane przez kierownictwo wydziału do stałego doskonalenia programu studiów na kierunku.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczególnych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony <ul style="list-style-type: none"> – Rozwijająca się kadra naukowo-dydaktyczna posiadająca bogate doświadczenie praktyczne powiązane z treściami kształcenia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne. – Nowocześnie wyposażone laboratoria, doskonała infrastruktura, bogate zasoby biblioteczne. – Poziom zaangażowania i wiedzy studentów oraz świadomość ważności kształcenia w tym kierunku w Polsce. – Indywidualne podejście do studenta. – Dobrze opanowane narzędzia do prowadzenia zajęć online wykorzystywane w realizacji zajęć głównie na studiach niestacjonarnych oraz dalszy ich rozwój.	Słabe strony <ul style="list-style-type: none"> – Warunki płacowe kadry naukowo-dydaktycznej. – Coraz mniejsze możliwości pozyskania młodej, dobrze rokującej kadry naukowej.
Czynniki zewnętrzne	Szanse <ul style="list-style-type: none"> – Dynamiczny rozwój regionu podkarpackiego. – Rozwój istniejących w regionie przedsiębiorstw. – Rosnące w regionie zapotrzebowanie na specjalistów z zakresu szeroko rozumianego bezpieczeństwa, m.in. zarządzania kryzysowego czy ochrony bezpieczeństwa. – Możliwość współpracy z instytucjami naukowymi krajowymi i międzynarodowymi. – Współpraca z otoczeniem zewnętrznym, m.in. poprzez udział interesariuszy zewnętrznych w procesie modyfikacji treści programowych. – Możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych w celu uatrakcyjnienia procesu kształcenia.	Zagrożenia <ul style="list-style-type: none"> – Zjawisko migracji młodych osób z regionu podkarpackiego. – Trudności w pozyskaniu środków na rozwój infrastruktury badawczej. – Niż demograficzny. – Niskie wynagrodzenia pracowników oraz środki na badania naukowe. – Zmniejszenie liczby miejsc na praktyki studenckie przez pandemię COVID-19.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia .....

(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku²

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	103	118	57	46
	II	95	51	39	18
	III	214	61	45	27
	IV				
II stopnia	I	106	50	76	-
	II	-	57	-	21
jednolite studia magisterskie	I				
	II				
	III				
	IV				
	V				
	VI				
Razem:		518	337	217	112

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2020/21	103	69	57	23
	2019/20	111	83	68	36
	2018/19	343	226	53	42
II stopnia	2020/21	70	76	80	46
	2019/20	106	95	76	40
	2018/19	-	-	-	-
Razem:		733	549	334	187

² Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. poz. 1861 z późn. zm.).³

Tabela 4a. Studia I stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin – studia stacjonarne	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin – niestacjonarne
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/180	6/180
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	1845	1231
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	156	156
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształującym umiejętności praktyczne	SK 1 – 118 SK 2 - 119 SK 3 - 119	SK 1 - 105 SK 2 - 104 SK 3 - 105
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	70	70
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	24	24
Wymiar praktyk zawodowych ⁵	6 mies./720	6 mies./720
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego	60	10

³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁴ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁵ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:		
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./-	1./-
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./-	2./-

Tabela 5b. Studia II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin – studia stacjonarne	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin – niestacjonarne
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4/120	4/120
łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	1395	1137
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	108	108
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	SK 1 - 71 SK 2 - 70 SK 3 - 72	SK 1 - 66 SK 2 - 65 SK 3 - 65
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy	Nie dotyczy

⁶ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	96/97 ⁷	96/97 ⁸
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	12	12
Wymiar praktyk zawodowych ⁹	3 mies./360	3 mies./360
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego	0	0
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:		
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./-	1./-
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./-	2./-

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne

Tabela 4a.

Poziom kształcenia: pierwszego stopnia

Forma studiów: stacjonarne i niestacjonarne

Cykl kształcenia: 2021/2022

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Komunikacja społeczna	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Podstawy informatyki	Laboratorium	30/21	2
Socjologia kryminalistyczna	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4

⁷ W zależności od przyjętej ścieżki kształcenia

⁸ W zależności od przyjętej ścieżki kształcenia

⁹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Język obcy I	Lektorat	30/30	2
Podstawy przedsiębiorczości	Ćwiczenia	15/12	1
Prawo karne	Wykład/Ćwiczenia	60/36	5
Psychologia	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Technologie informacyjne	Laboratorium	15/12	1
Analiza danych z zakresu bezpieczeństwa	Wykład/Laboratorium	30/21	2
Autoprezentacja	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Bezpieczeństwo militarne	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Bezpieczeństwo w komunikacji i transporcie	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Język obcy II	Lektorat	30	2
Konflikty społeczne i międzynarodowe	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Postępowanie karne	Wykład/Ćwiczenia	45/30	4
Praktyka zawodowa I	Praktyka	120/120	4
Wychowanie fizyczne I	Ćwiczenia	30/0	0
Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Zwalczanie terroryzmu	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Edukacja dla bezpieczeństwa	Ćwiczenia	15/9	3
Język obcy III	Lektorat	30/30	2
Kryminologia	Wykład/Ćwiczenia	30/24	4
Proseminarium	Ćwiczenia	15/12	2
Wychowanie fizyczne II	Ćwiczenia	30/0	0
Wychowanie fizyczne	Ćwiczenia	0/10	0
Język obcy IV	Lektorat	30/30	3
Ochrona danych osobowych	Ćwiczenia	15/9	1
Ochrona osób, mienia, obiektów i obszarów	Wykład/Ćwiczenia	30/21	1
Podstawy kryminalistyki	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Praktyka zawodowa II	Praktyka	120/120	4
Samoobrona	Ćwiczenia	15/9	1

Seminarium dyplomowe I	Seminarium	30/15	2
Bezpieczeństwo informacyjne	Wykład/Ćwiczenia	30/18	1
Praca dyplomowa	-----	-----	10
Praktyka zawodowa III	Praktyka	480/480	16
Seminarium dyplomowe II	Seminarium	30/15	2
Razem:			103
Ścieżka kształcenia: zarządzanie bezpieczeństwem transportu			
Ekonomika przedsiębiorstw transportowych	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Infrastruktura i środki transportu	Wykład/Ćwiczenia	45/27	4
Metody rozwiązywania konfliktów	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Prawo i bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Wykład/Ćwiczenia	30/18	2
Prawo transportowe	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Systemy bezpieczeństwa w transporcie	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Zarządzanie transportem	Wykład/Ćwiczenia	45/30	4
Bezpieczeństwo transportu lotniczego	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Infrastruktura krytyczna w transporcie	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Inżynieria transportu	Wykład/Ćwiczenia	45/27	3
Ochrona środowiska w transporcie	Ćwiczenia	15/12	2
Odpowiedzialność w transporcie	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
System ratownictwa w Polsce	Ćwiczenia	30/18	2
Transport ładunków niebezpiecznych	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Ekspertyza wypadku drogowego	Ćwiczenia	15/9	1
Razem:			35
Ścieżka kształcenia: Bezpieczeństwo lokalne i zarządzanie kryzysowe			
Bezpieczeństwo społeczności lokalnej	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2

Logistyka w zarządzaniu kryzysowym	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Organizacja i zarządzanie systemami ratownictwa	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Procesy decyzyjne w sytuacjach kryzysowych	Wykład/Ćwiczenia	45/30	4
Psychologia w sytuacjach zagrożenia	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Samorząd terytorialny w systemie bezpieczeństwa	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Wybrane zagadnienia ochrony ludności i obrony cywilnej	Wykład/Ćwiczenia	45/24	4
Infrastruktura krytyczna	Wykład/Ćwiczenia	45/27	3
Komunikacja w zarządzaniu kryzysowym	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Konflikty i negocjacje w sytuacjach kryzysowych	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Systemy powiadamiania i alarmowania	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Zarządzanie ryzykiem w sytuacjach kryzysowych	Wykład/Ćwiczenia	45/30	3
Zarządzanie stresem	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Nowe technologie w zarządzaniu bezpieczeństwem	Laboratorium	15/9	1
Razem:			35
Ścieżka kształcenia: Służby i formacje ochrony bezpieczeństwa			
Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Ochrona granicy państwowej	Wykład/Ćwiczenia	30/27	2
Postępowanie administracyjne	Wykład/Ćwiczenia	45/24	3
Prawo służb mundurowych	Wykład/Ćwiczenia	45/27	4
Siły zbrojne RP	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Socjologia grup dyspozycyjnych	Wykład/Ćwiczenia	30/21	4
Służby specjalne	Wykład/Ćwiczenia	30/18	2
Bezpieczeństwo imprez masowych	Wykład/Laboratorium	30/21	2
Metody pracy operacyjnej	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2

Obrona terytorialna kraju	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
System penitencjarny w Polsce	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Warsztaty analityczne: analiza zagrożeń bezpieczeństwa	Ćwiczenia	30/18	2
Zarządzanie zasobami ludzkimi w instytucjach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	Wykład/Ćwiczenia	30/18	2
Zwalczanie przestępczości zorganizowanej	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Międzynarodowe organy ochrony bezpieczeństwa	Ćwiczenia	15/9	1
Razem:			35
Ogółem:			138

Tabela 4b.

Poziom kształcenia: drugiego stopnia

Forma studiów: stacjonarne i niestacjonarne

Cykl kształcenia: 2021/2022

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Administracja bezpieczeństwa wewnętrznego w Polsce	Wykład/Ćwiczenia	30/24	3
Język obcy specjalistyczny I	Lektorat	30/21	2
Prawo wykroczeń	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Psychologia społeczna	Wykład/Ćwiczenia	45/33	5
Warsztaty analityczne bezpieczeństwa ekonomicznego	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Bezpieczeństwo informacji niejawnych	Wykład/Ćwiczenia	30/24	3
Język obcy specjalistyczny II	Lektorat	30/21	2
Zarządzanie systemami bezpieczeństwa wewnętrznego	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Język obcy specjalistyczny III	Lektorat	30/18	2
Kierowanie i dowodzenie w	Wykład/Ćwiczenia	45/36	4

organizacji zhierarchizowanej			
Seminarium magisterskie I	Seminarium	30/15	2
Stany nadzwyczajne	Wykład/Ćwiczenia	30/24	2
Praca magisterska	Seminarium	15/15	16
Praktyka zawodowa	Praktyka	360/360	12
Seminarium magisterskie II	Seminarium	15/15	2
Razem:			67
Ścieżka kształcenia: Bezpieczeństwo lotnicze			
Współczesne zagrożenia bezpieczeństwa w lotnictwie	Wykład/Ćwiczenia	45/33	5
Zarządzanie bezpieczeństwem portu lotniczego	Wykład/Ćwiczenia	30/24	4
Badanie wypadków lotniczych	Ćwiczenia	15/12	2
Instytucje nadzoru lotniczego	Wykład/Ćwiczenia	30/24	3
Ochrona statków powietrznych	Wykład/Ćwiczenia	30/24	3
Techniczne aspekty kontroli bezpieczeństwa w portach lotniczych	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Zarządzanie ruchem lotniczym	Wykład/Ćwiczenia	30/24	2
Zwalczanie terroryzmu lotniczego	Wykład/Ćwiczenia	30/24	3
Razem:			26
Ścieżka kształcenia: Kryminologia i kryminalistyka			
Kryminalistyka	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Prawo karne wykonawcze	Wykład/Ćwiczenia	30/24	4
Zwalczanie przestępczości	Ćwiczenia	15/12	2
Badania i dokumentowanie kryminalistyczne	Laboratorium	15/12	2
Czynności procesowe w postępowaniu przygotowawczym	Wykład/Ćwiczenia	30/24	3
Podstawy analityki kryminalistycznej	Wykład/Laboratorium	45/33	4
Profilowanie kryminalne	Wykład/Ćwiczenia	30/27	2
Studium przypadku	Laboratorium	15/12	2

Taktyka i technika kryminalistyczna	Ćwiczenia	30/21	2
Techniki operacyjno-śledcze	Ćwiczenia	15/12	2
Razem:			27
Ścieżka kształcenia: Bezpieczeństwo informacyjne			
Podstawy zarządzania informacją	Wykład/Ćwiczenia	45/33	5
Sieci komputerowe i bazy danych	Wykład/Laboratorium	30/24	3
Społeczeństwo informacyjne	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Bezpieczeństwo i wiarygodność informacji	Wykład/Ćwiczenia	30/24	4
Bezpieczeństwo informacji w systemach informatycznych	Wykład/Laboratorium	30/24	2
Przestępczość przeciwko ochronie informacji	Wykład/Ćwiczenia	30/24	2
Walka informacyjna w cyberprzestrzeni	Ćwiczenia	15/12	2
Wykrywanie i analiza zagrożeń w sieciach komputerowych	Laboratorium	30/21	3
Zarządzanie bezpieczeństwem informacyjnym	Ćwiczenia	15/15	2
Razem:			27
Razem:			93/94* * w zależności od przyjętej ścieżki kształcenia

Tabela 4c.

Poziom kształcenia: pierwszego stopnia

Forma studiów: stacjonarne i niestacjonarne

Cykl kształcenia: 2022/2023

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Komunikacja społeczna	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Podstawy informatyki	Laboratorium	30/18	2

Socjologia kryminalistyczna	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Język obcy I	Lektorat	30/30	2
Podstawy przedsiębiorczości	Ćwiczenia	15/12	1
Prawo karne	Wykład/Ćwiczenia	60/36	5
Psychologia	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Technologie informacyjne	Laboratorium	15/12	1
Analiza danych z zakresu bezpieczeństwa	Wykład/Laboratorium	30/21	2
Autoprezentacja	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Bezpieczeństwo militarne	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Bezpieczeństwo w komunikacji i transporcie	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Język obcy II	Lektorat	30/30	2
Konflikty społeczne i międzynarodowe	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Postępowanie karne	Wykład/Ćwiczenia	45/30	4
Praktyka zawodowa I	Praktyka	120/120	4
Wychowanie fizyczne I	Ćwiczenia	30/0	0
Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Zwalczanie terroryzmu	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Bezpieczeństwo żywności	Laboratorium	15/9	3
Język obcy III	Lektorat	30/30	2
Kryminologia	Wykład/Ćwiczenia	30/24	4
Proseminarium	Ćwiczenia	15/12	2
Wychowanie fizyczne II	Ćwiczenia	30/0	0
Wychowanie fizyczne	Ćwiczenia	0/10	0
Język obcy IV	Lektorat	30/30	3
Ochrona danych osobowych	Ćwiczenia	15/9	1
Ochrona osób, mienia, obiektów i obszarów	Wykład/Ćwiczenia	30/21	1
Podstawy kryminalistyki	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Praktyka zawodowa II	Praktyka	120/120	4

Samoobrona	Ćwiczenia	15/9	1
Seminarium dyplomowe I	Seminarium	30/15	2
Bezpieczeństwo informacyjne	Wykład/Ćwiczenia	30/18	1
Praca dyplomowa	-----	-----	10
Praktyka zawodowa III	Praktyka	480/480	16
Seminarium dyplomowe II	Seminarium	30/15	2
Razem:			103
Ścieżka kształcenia: zarządzanie bezpieczeństwem transportu			
Ekonomika przedsiębiorstw transportowych	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Infrastruktura i środki transportu	Wykład/Ćwiczenia	45/27	4
Metody rozwiązywania konfliktów	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Prawo i bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Wykład/Ćwiczenia	30/18	2
Prawo transportowe	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Systemy bezpieczeństwa w transporcie	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Zarządzanie transportem	Wykład/Ćwiczenia	45/30	4
Bezpieczeństwo transportu lotniczego	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Infrastruktura krytyczna w transporcie	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Inżynieria transportu	Wykład/Ćwiczenia	45/27	3
Ochrona środowiska w transporcie	Ćwiczenia	15/12	2
Odpowiedzialność w transporcie	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
System ratownictwa w Polsce	Ćwiczenia	30/18	2
Transport ładunków niebezpiecznych	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Ekspertyza wypadku drogowego	Ćwiczenia	15/9	1
Razem:			35
Ścieżka kształcenia: Bezpieczeństwo lokalne i zarządzanie kryzysowe			
Bezpieczeństwo społeczności	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2

lokalnej			
Logistyka w zarządzaniu kryzysowym	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Organizacja i zarządzanie systemami ratownictwa	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Procesy decyzyjne w sytuacjach kryzysowych	Wykład/Ćwiczenia	45/30	4
Psychologia w sytuacjach zagrożenia	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Samorząd terytorialny w systemie bezpieczeństwa	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Wybrane zagadnienia ochrony ludności i obrony cywilnej	Wykład/Ćwiczenia	45/24	4
Infrastruktura krytyczna	Wykład/Ćwiczenia	45/27	3
Komunikacja w zarządzaniu kryzysowym	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Konflikty i negocjacje w sytuacjach kryzysowych	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Systemy powiadamiania i alarmowania	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Zarządzanie ryzykiem w sytuacjach kryzysowych	Wykład/Ćwiczenia	45/30	3
Zarządzanie stresem	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Nowe technologie w zarządzaniu bezpieczeństwem	Laboratorium	15/9	1
Razem:			35
Ścieżka kształcenia: Służby i formacje ochrony bezpieczeństwa			
Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Ochrona granicy państwowej	Wykład/Ćwiczenia	30/27	2
Postępowanie administracyjne	Wykład/Ćwiczenia	45/24	3
Prawo służb mundurowych	Wykład/Ćwiczenia	45/27	4
Siły zbrojne RP	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Socjologia grup dyspozycyjnych	Wykład/Ćwiczenia	30/21	4
Służby specjalne	Wykład/Ćwiczenia	30/18	2
Bezpieczeństwo imprez masowych	Wykład/Laboratorium	30/21	2

Metody pracy operacyjnej	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Obrona terytorialna kraju	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
System penitencjarny w Polsce	Wykład/Ćwiczenia	30/21	2
Warsztaty analityczne: analiza zagrożeń bezpieczeństwa	Ćwiczenia	30/18	2
Zarządzanie zasobami ludzkimi w instytucjach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	Wykład/Ćwiczenia	30/18	2
Zwalczanie przestępczości zorganizowanej	Wykład/Ćwiczenia	30/21	3
Międzynarodowe organy ochrony bezpieczeństwa	Ćwiczenia	15/9	1
Razem:			35
Ogółem:			138

Tabela 4d.

Poziom kształcenia: drugiego stopnia

Forma studiów: stacjonarne i niestacjonarne

Cykl kształcenia: 2022/2023

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Administracja bezpieczeństwa wewnętrznego w Polsce	Wykład/Ćwiczenia	30/24	3
Język obcy specjalistyczny I	Lektorat	30/21	2
Prawo wykroczeń	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Psychologia społeczna	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Techniki i taktyki interwencji	Ćwiczenia	15/9	1
Warsztaty analityczne bezpieczeństwa ekonomicznego	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Bezpieczeństwo informacji niejawnych	Wykład/Ćwiczenia	30/24	2
Gotowość obronna państwa	Wykład/ćwiczenia	30/18	2
Język obcy specjalistyczny II	Lektorat	30/21	2

Zarządzanie systemami bezpieczeństwa wewnętrznego	Wykład/Ćwiczenia	45/33	3
Język obcy specjalistyczny III	Lektorat	30/18	2
Kierowanie i dowodzenie w organizacji zhierarchizowanej	Wykład/Ćwiczenia	45/36	4
Seminarium magisterskie I	Seminarium	30/15	2
Stany nadzwyczajne	Wykład/Ćwiczenia	30/24	2
Praca magisterska	-----	-----	16
Praktyka zawodowa	Praktyka	360/360	12
Seminarium magisterskie II	Seminarium	15/15	2
Razem:			67
Ścieżka kształcenia: Bezpieczeństwo lotnicze			
Współczesne zagrożenia bezpieczeństwa w lotnictwie	Wykład/Ćwiczenia	45/33	5
Zarządzanie bezpieczeństwem portu lotniczego	Wykład/Ćwiczenia	30/24	4
Badanie wypadków lotniczych	Ćwiczenia	15/12	2
Instytucje nadzoru lotniczego	Wykład/Ćwiczenia	30/24	3
Ochrona statków powietrznych	Wykład/Ćwiczenia	30/24	3
Techniczne aspekty kontroli bezpieczeństwa w portach lotniczych	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Zarządzanie ruchem lotniczym	Wykład/Ćwiczenia	30/24	2
Zwalczanie terroryzmu lotniczego	Wykład/Ćwiczenia	30/24	3
Razem:			26
Ścieżka kształcenia: Kryminologia i kryminalistyka			
Kryminalistyka	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Prawo karne wykonawcze	Wykład/Ćwiczenia	30/24	4
Zwalczanie przestępczości	Ćwiczenia	15/12	2
Badania i dokumentowanie kryminalistyczne	Laboratorium	15/12	2

Czynności procesowe w postępowaniu przygotowawczym	Wykład/Ćwiczenia	30/24	3
Podstawy analityki kryminalistycznej	Wykład/Laboratorium	45/33	4
Profilowanie kryminalne	Wykład/Ćwiczenia	30/27	2
Studium przypadku	Laboratorium	15/12	2
Taktyka i technika kryminalistyczna	Ćwiczenia	30/21	2
Techniki operacyjno-śledcze	Ćwiczenia	15/12	2
Razem:			27
Ścieżka kształcenia: Bezpieczeństwo informacyjne			
Podstawy zarządzania informacją	Wykład/Ćwiczenia	45/33	5
Sieci komputerowe i bazy danych	Wykład/Laboratorium	30/24	3
Społeczeństwo informacyjne	Wykład/Ćwiczenia	45/33	4
Bezpieczeństwo i wiarygodność informacji	Wykład/Ćwiczenia	30/24	4
Bezpieczeństwo informacji w systemach informatycznych	Wykład/Laboratorium	30/24	2
Przestępczość przeciwko ochronie informacji	Wykład/Ćwiczenia	30/24	2
Walka informacyjna w cyberprzestrzeni	Ćwiczenia	15/12	2
Wykrywanie i analiza zagrożeń w sieciach komputerowych	Laboratorium	30/21	3
Zarządzanie bezpieczeństwem informacyjnym	Ćwiczenia	15/15	2
Razem:			27
Razem:			93/94* * w zależności od przyjętej ścieżki kształcenia

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela

Nie dotyczy

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁰

Nie dotyczy

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. poz. 1861 z późn. zm.)
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia odpowiednio z podstaw opieki pielęgniarstwa lub podstaw opieki położniczej, sporządzoną wg następującego wzoru:
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru.

---

¹⁰ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Spis załączników odnoszących się do tekstu Raportu samooceny – bezpieczeństwo wewnętrzne

1. **Załącznik 1.1.** Strategia Politechniki Rzeszowskiej.
2. **Załącznik 1.2.** Strategia Rozwoju Wydziału Zarządzania.
3. **Załącznik 1.3.** Uchwała Nr 25/2022 Komisji Ewaluacji Nauki z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie podania do publicznej wiadomości uchwały Nr 21/2022 Komisji Ewaluacji Nauki z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie kategorii naukowych proponowanych dla ewaluowanych podmiotów prowadzących działalność naukową w ramach poszczególnych dyscyplin naukowych i artystycznych oraz uchwały Nr 22/2022 Komisji Ewaluacji Nauki z dnia 14 czerwca 2022 r. w sprawie kategorii naukowej A+ proponowanej dla ewaluowanych podmiotów prowadzących działalność naukową w ramach poszczególnych dyscyplin naukowych i artystycznych.
4. **Załącznik 1.4.** Skład Rady Biznesu przy Wydziale Zarządzania.
5. **Załącznik 1.5a.** Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne I stopnia – przedmioty wspólne.
6. **Załącznik 1.5b.** Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne I stopnia – zarządzanie bezpieczeństwem transportu.
7. **Załącznik 1.5c.** Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne I stopnia – bezpieczeństwo lokalne i zarządzanie kryzysowe.
8. **Załącznik 1.5d.** Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne I stopnia – służby i formacje ochrony bezpieczeństwa.
9. **Załącznik 1.6a.** Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne II stopnia – przedmioty wspólne.
10. **Załącznik 1.6b.** Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne II stopnia – bezpieczeństwo lotnicze.
11. **Załącznik 1.6c.** Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne II stopnia – kryminologia i kryminalistyka .
12. **Załącznik 1.6d.** Macierz powiązania kierunkowych efektów uczenia się z modułowymi (zajęciowymi) efektami uczenia się dla kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne II stopnia – bezpieczeństwo informacyjne
13. **Załącznik 2.1.** Zarządzenie nr 100/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 19 października 2021 r. w sprawie określenia zasad realizacji projektu dyplomowego lub inżynierskiego projektu dyplomowego na Politechnice Rzeszowskiej
14. **Załącznik 2.2.** Wydziałowa procedura realizacji projektu
15. **Załącznik 2.3a.** Szczegółowy program kształcenia – I stopień
16. **Załącznik 2.3b.** Szczegółowy program kształcenia – II stopień
17. **Załącznik 2.4a.** Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych I stopnia ZB-DL rok I
18. **Załącznik 2.4b.** Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych I stopnia ZB-DL rok II
19. **Załącznik 2.4c.** Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych I stopnia ZB-DL rok III

20. **Załącznik 2.4d.** Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych II stopnia ZB-DU rok I
21. **Załącznik 2.4e.** Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych II stopnia ZB-DU rok II
22. **Załącznik 2.4f.** Harmonogram zajęć na studiach niestacjonarnych I stopnia ZB-ZL rok I
23. **Załącznik 2.4g.** Harmonogram zajęć na studiach niestacjonarnych I stopnia ZB-ZL rok II
24. **Załącznik 2.4h.** Harmonogram zajęć na studiach niestacjonarnych I stopnia ZB-ZL rok III
25. **Załącznik 2.5.** Zarządzenie nr 27/2019 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia liczebności grup studenckich dla poszczególnych rodzajów zajęć dydaktycznych.
26. **Załącznik 2.6.** Zarządzenie nr 3/2014 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 7 lutego 2014 r. w sprawie utworzenia Centrum e-learningu Politechniki Rzeszowskiej oraz powołania pełnomocnika rektora ds. e-learningu.
27. **Załącznik 2.7.** Zarządzenie nr 37/2014 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 2 grudnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu tworzenia i prowadzenia zajęć dydaktycznych w formie elektronicznej, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
28. **Załącznik 2.8.** Zarządzenie nr 18/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie organizacji kształcenia w Uczelni w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się COVID-19.
29. **Załącznik 2.9.** Zarządzenie nr 23/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 2 kwietnia 2020 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 18/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 26 marca 2020 w sprawie organizacji kształcenia w Uczelni w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się COVID-19.
30. **Załącznik 2.10.** Zarządzenie nr 27/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 28 kwietnia 2020 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 18/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 26 marca 2020 w sprawie organizacji kształcenia w Uczelni w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się COVID-19.
31. **Załącznik 2.11.** Zarządzenie nr 45/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie częściowego przywrócenia kształcenia na Uczelni w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020.
32. **Załącznik 2.12.** Zarządzenie nr 83/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 7 września 2020 r. w sprawie organizacji kształcenia w Politechnice Rzeszowskiej w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021 w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2.
33. **Załącznik 2.13.** Zarządzenie nr 104/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 16 października 2020 r. w sprawie realizacji zajęć w trybie zdalnym w przypadku objęcia siedziby Uczelni obszarem czerwonym.
34. **Załącznik 2.14.** Zarządzenie nr 7/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie organizacji kształcenia na Politechnice Rzeszowskiej w semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2.
35. **Załącznik 2.15.** Zarządzenie nr 78/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 13 września 2021 w sprawie organizacji kształcenia na Politechnice Rzeszowskiej w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022 w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2.

36. **Załącznik 2.16.** Zarządzenie nr 16/2022 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia na Politechnice Rzeszowskiej w semestrze letnim roku akademickiego 2021/2022 w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2.
37. **Załącznik 2.17.** Uchwała nr 26/2021 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu studiów wyższych na Politechnice Rzeszowskiej wraz z załącznikiem do uchwały nr 26/2021 Senatu Politechniki Rzeszowskiej z dnia 29 kwietnia 2021 r. Regulaminem studiów wyższych na Politechnice Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza.
38. **Załącznik 2.18.** Zarządzenie nr 39/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 7 kwietnia 2021 r. w sprawie zasad organizacji i zaliczania praktyk zawodowych dla studentów Politechniki Rzeszowskiej.
39. **Załącznik 2.19.** Ramowy program praktyk.
40. **Załącznik 3.1.** Uchwała nr 51/2021 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2022/2023.
41. **Załącznik 3.2a.** Zarządzenie nr 17/2019 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 14 maja 2019 r. w sprawie powoływania komisji rekrutacyjnej, zakresu obowiązków i zadań związanych z rekrutacją na studia wyższe oraz zasad wynagradzania.
42. **Załącznik 3.2b.** Zarządzenie nr 40/2022 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie powołania Międzywydziałowej Komisji Rekrutacyjnej na czas prowadzenia rekrutacji na studia wyższe na rok akademicki 2022/2023.
43. **Załącznik 3.3a.** Uchwała nr 86/2018 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyjmowania na studia na Politechnice Rzeszowskiej laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego w latach akademickich od 2019/2020 do 2022/2023.
44. **Załącznik 3.3b.** Uchwała nr 40/2021 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 27 maja 2022 r. zmieniająca uchwałę nr 86/2018 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyjmowania na studia na Politechnice Rzeszowskiej laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego w latach akademickich od 2019/2020 do 2022/2023.
45. **Załącznik 3.4.** Uchwała nr 55/2019 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyjmowania na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia laureatów konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich, w tym organizowanych przez Politechnikę Rzeszowską w latach akademickich od 2020/2021 do 2023/2024.
46. **Załącznik 3.5.** Zarządzenie nr 59/2022 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 1 czerwca 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących dokumentów jakie uprawniają kandydatów cudzoziemców do ubiegania się o przyjęcie na studia na Politechnice Rzeszowskiej w roku akademickim 2022/2023.
47. **Załącznik 3.6.** Uchwała nr 51/2019 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie dostosowania organizacji potwierdzania efektów uczenia się do wymagań określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
48. **Załącznik 3.7.** Procedura antyplagiatowa oraz zasady archiwizowania prac w systemie APD na Wydziale Zarządzania.

49. **Załącznik 3.8.** Zarządzenie nr 4/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 12 stycznia 2021 r. w sprawie zasad i trybu wykonania oraz archiwizacji prac dyplomowych na Politechnice Rzeszowskiej.
50. **Załącznik 3.9.** Zarządzenie Nr 22/2014 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 21 lipca 2014 r. w sprawie archiwizacji prac kontrolnych studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych.
51. **Załącznik 3.10.** Zarządzenie Nr 38/2013 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 13 września 2013 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów prowadzonej w formie elektronicznej przy wykorzystaniu Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów.
52. **Załącznik 3.11.** Załącznik do zarządzenia nr 68/2021 Rektora PRz z dnia 25 czerwca 2021 r. Badanie losów zawodowych absolwentów Politechniki Rzeszowskiej.
53. **Załącznik 4.1.** Wykaz nauczycieli akademickich na Wydziale Zarządzana w dyscyplinie bezpieczeństwo wewnętrzne.
54. **Załącznik 4.2.** Wykaz zagranicznych konferencji naukowych, w których uczestniczyli pracownicy Wydziału Zarządzania PRz.
55. **Załącznik 4.3.** Zarządzenie nr 122/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie określenia trybu, zasad i kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich.
56. **Załącznik 6.1.** Wykaz szkół.
57. **Załącznik 8.1.** Wykaz aktywności kół studenckich.
58. **Załącznik 8.2.** Zarządzenie nr 53/2022 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 26 maja 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 36/2019 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 17 lipca 2019 r. w sprawie wprowadzenia na Politechnice Rzeszowskiej Regulaminu świadczeń dla studentów Politechniki Rzeszowskiej.
59. **Załącznik 8.3.** Zarządzenie nr 65/2022 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 14 czerwca 2022 r. w sprawie wprowadzenia na Politechnice Rzeszowskiej Regulaminu przyznawania i wypłacania stypendiów za wyniki w nauce dla studentów, finansowanych z własnego funduszu na stypendia.
60. **Załącznik 8.4.** Zarządzenie nr 5/2022 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 27 stycznia 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 36/2019 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 17 lipca 2019 r. w sprawie wprowadzenia na Politechnice Rzeszowskiej Regulaminu świadczeń dla studentów Politechniki Rzeszowskiej.
61. **Załącznik 8.5.** Zarządzenie nr 3/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 12 stycznia 2021 r. w sprawie Regulaminu wykorzystania dotacji podmiotowej przeznaczonej na zadania związane z zapewnieniem osobom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej.
62. **Załącznik 8.6.** Zarządzenie nr 92/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 30 września 2021 r. w sprawie Rzecznika Praw Studentów na Politechnice Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza
63. **Załącznik 8.7.** Zarządzenie nr 95/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 1 października 2021 r. w sprawie powołania Rzecznika Praw Studentów

64. **Załącznik 8.8.** Zarządzenie nr 5/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie aktualizacji zasad i trybu przeprowadzania ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych.
65. **Załącznik 8.9.** Zarządzenie nr 122/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie aktualizacji Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.
66. **Załącznik 8.10.** Zarządzenie nr 111/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie zasad weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się określonych w programie studiów, w szczególności zaliczania zajęć i prowadzenia egzaminów kończących określone zajęcia przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.
67. **Załącznik 8.11.** Zarządzenie nr 68/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie monitorowania karier zawodowych absolwentów Politechniki Rzeszowskiej.
68. **Załącznik 10.1.** Zarządzenie nr 25/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. I. Łukasiewicza z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie przeglądu programu studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu.

